

Wijzigingen in het Bbz per 2020

Een verworven vrijheid of beperking?

Stimulansz

Datum: oktober 2019

Auteur: Richard van der Zanden | Stimulansz

Inhoud

Leeswijzer bij deze handreiking.....	3
1. Waarom gaat het Bbz veranderen?	4
2. Wat moet u doen om te voldoen aan de wijzigingen?.....	5
2.1 Wat wilt u bereiken met het Bbz?	5
2.2 Wat moet u in uw beleid aanpassen?.....	5
2.3 Hoe kunt u uw beleid aanpassen?	6
2.3.1. Terugvordering	6
2.3.2 Beleid inzake Bbz-onderzoeken en frequenties	8
2.4 Wat moet u aanpassen in de uitvoering?.....	9
3. Wanneer moet u alles geregeld hebben?.....	10
4. Aanbevelingen	10
Bijlage I	12
Een overzicht van de artikelen die komen te vervallen en de mogelijke gevolgen daarvan voor uitvoering en beleid	12
Bijlage II	21
Een overzicht van de artikelen die wijzigen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de uitvoering van de Bbz-regeling.....	21
Bijlage III	32
Een samenvatting van de wijzigen in het Besluit Participatiewet	32
Bijlage IV	33
Beleidsnota terug- en invordering Bbz.....	33
Bijlage V	34
Heronderzoeksplan.....	34
Bedrijfsgegevens.....	39

Leeswijzer bij deze handreiking

Per 1 januari 2020 wordt het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004) gewijzigd. Deze handreiking heeft tot doel om u handvatten mee te geven voor het implementeren van die wijzigingen. Deze handreiking kan ook worden gebruikt als naslagwerk.

In het eerste hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding van de wijzigingen in het Bbz per 1 januari 2020 en de consequenties hiervan.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de impact van deze wijzigingen voor de gemeente. Deze wijzigingen geven gemeenten meer vrijheden, maar gelijktijdig betekent dit ook een grotere eigen financiële verantwoordelijkheid. Wat betekenen deze vrijheden en hoe kunnen deze verantwoord kunnen worden geborgd?

In het 3e hoofdstuk wordt ingegaan op de datum van implementatie van deze wijzigingen binnen de gemeente.

Tot slot zijn er diverse bijlagen toegevoegd. Die zijn te gebruiken bij de implementatie van eigen beleid voor terug- en invordering op het gebied van het Bbz en het opstellen van een (her)onderzoeksplan.

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de wijzigingen, zijn in een aparte bijlage de artikelen opgenomen die komen te vervallen en die gaan wijzigen, en de consequenties hiervan. Daarnaast is nog een bijlage toegevoegd met een samenvatting van de wijzigingen in het Besluit Participatiewet.

1. Waarom gaat het Bbz veranderen?

Er is een aantal aanleidingen om de Bbz-regeling met ingang van 1 januari 2020 te wijzigen:

1. De eerste aanleiding is het onderzoeksrapport 'Normbatenregeling Bbz' dat is uitgebracht door Bureau Bartels in 2016. Dit rapport heeft mede geleid tot de beleidsmatige wens om de financieringssystematiek van het Bbz te vereenvoudigen en transparanter te maken.
2. De tweede aanleiding is het rapport 'Zelfstandig in en uit de bijstand' dat de resultaten bevat van een in 2018 door SEO Economisch Onderzoek uitgevoerde kwantitatieve analyse. In dit rapport zijn voor 3 doelgroepen binnen het Bbz de effecten gemeten van het gebruik van het Bbz. Deze effecten zijn gemeten door een vergelijking te maken tussen Bbz-gebruikers en een vergelijkbare controlegroep van niet-Bbz-gebruikers.

Bovengenoemde rapporten hebben de staatssecretaris van Sociale Zaken aangezet tot het schrijven van een brief aan de Tweede Kamer. In die brief van 15 april 2019 met als onderwerp 'Aanpassingen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004', maakt de staatssecretaris kenbaar het Bbz 2004 te willen wijzigen.

Dit heeft geleid tot de volgende aanpassingen per 1 januari 2020:

- Een vereenvoudiging van de financieringssystematiek van het Bbz, die zo transparanter wordt en meer in lijn komt te liggen met de Participatiewet. De financiering die op onderdelen nog in belangrijke mate het karakter had van een declaratieregeling, krijgt meer de vorm van een budgetregeling.
 - Dat betekent dat de Bbz-uitkeringen voor gevestigde zelfstandigen worden toegevoegd aan de gebundelde uitkering artikel 69 PW. Voor de beginnende zelfstandigen en IOAZ-uitkeringen waren deze al gebundeld en gebudgetteerd.
 - Van het door gemeenten verstrekte bedrijfskapitaal wordt door het Rijk per saldo nog 25% vergoed.
 - De middelen voor levensvatbaarheidsonderzoeken worden toegevoegd aan het gemeentefonds en het BTW-compensatiefonds.
- De Bbz-regeling voor oudere zelfstandigen met een niet-levensvatbaar bedrijf zal op termijn eindigen. Instroom is met ingang van 1 januari 2020 alleen mogelijk voor personen die zijn geboren vóór 1960. Dit bewerkstelligt een gelijk speelveld voor zelfstandigen.
- Gevestigde zelfstandigen, aan wie zowel algemene bijstand als bedrijfskapitaal wordt verleend, ontvangen deze niet meer in één bedrag in de vorm van bedrijfskapitaal. De algemene bijstand en het bedrijfskapitaal worden apart verstrekt. Dit is meer in lijn met de Participatiewet.
- Het keuzejaar komt te vervallen, waardoor het niet meer mogelijk zal zijn om bijstand met terugwerkende kracht te verlenen.
- Ondernemers in de binnenvaart die bijstand aanvragen, moeten zich melden bij de woongemeente, en niet meer bij één van de 9 centrumgemeenten. Deze centrumgemeenten blijven gehandhaafd voor de bestaande Bbz-gerechtigden in de binnenvaart.

2. Wat moet u doen om te voldoen aan de wijzigingen?

2.1 Wat wilt u bereiken met het Bbz?

Het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) is een re-integratievoorziening voor beginnende zelfstandigen en een sociaal-financieel vangnet voor gevestigde zelfstandigen. Als gemeente kunt u deze regeling op verschillende manieren invullen. Dit kan van passief tot proactief en daartussen bevinden zich allerlei gradaties. Vraag u eerst af wat u wilt bereiken met het Bbz.

Uit de effectanalyse in het rapport 'Zelfstandig in en uit de bijstand' blijkt dat het Bbz ervoor zorgt dat startende ondernemers sneller uit de bijstand stromen dan een vergelijkbare controlegroep. De maatschappelijke baten van het Bbz voor starters wegen ruim op tegen de kosten. De baten komen vooral terecht bij de gemeente, in de vorm van bespaarde uitkeringen. Een dergelijke analyse kunt u ook voor uw eigen gemeente maken. Want wat is nou mooier dan een cliënt die met een succesvol bedrijf duurzaam uitstroomt uit de bijstand.? Daarmee levert de client ook nog een maatschappelijke bijdrage.

In het rapport 'Zelfstandig in en uit de bijstand' wordt bij de groep gevestigde zelfstandigen gesproken over een selectievere inzet van het Bbz. Bij een aanvraag wordt altijd de levensvatbaarheid beoordeeld. Daarom kan bij een positieve beoordeling niet gesteld worden dat het risico te groot is en kan de aanvraag daarom niet worden afgewezen. In die situatie is het belangrijk om de risico's voor de gemeente te verkleinen, door bijvoorbeeld het vestigen van zekerheden.

In het rapport 'Zelfstandig in en uit de bijstand' is niet terug te vinden hoeveel zelfstandigen nog een onderneming hadden gehad als zij de Bbz-regeling zouden kennen. Geconstateerd kan worden dat de bekendheid van de Bbz-regeling beperkt is en dat veel gevestigde ondernemers er nog nooit hebben gehoord.. Wilt u ook die groep bereiken, dan zult u als gemeente ruchtbaarheid aan het Bbz moeten geven. Dit komt uiteindelijk niet alleen ten goede aan verminderde instroom in de bijstand en in schuldregelingen, maar zorgt er tevens voor dat de economische bedrijvigheid door en binnen de gemeente wordt gefaciliteerd. Mogelijk kunnen hiervoor middelen uit het gemeentefonds worden vrijgemaakt. Het advies is om vooral na te denken over welke rolde gemeente wil vervullen voor de ondernemers binnen de gemeente en hier vervolgens ook naar te handelen.

2.2 Wat moet u in uw beleid aanpassen?

De terugvorderingsverplichting voor het college wordt omgezet in een **terugvorderingsbevoegdheid**, met uitzondering van de fraudevorderingen. Dat betekent dat inzichtelijk moet worden gemaakt in welke gevallen en op welke wijze aan deze bevoegdheid invulling wordt gegeven. De bevoegdheid tot terugvordering blijkt nu uit paragraaf 6.4 'Terugvordering' van de Participatiewet (artikel 58 tot en met artikel 60c PW).

Het college krijgt de **bevoegdheid om een onderzoek in te stellen naar de juistheid en volledigheid** van de gegevens die door de aanvrager zijn verstrekt. Dat is nu een verplichting, maar door het vervallen van artikel 35 lid 4 en lid 5 Bbz 2004 wordt dit een bevoegdheid. Dit blijkt uit artikel 53a lid 6 van de PWPW.

Doordat het college geen verplichting meer heeft om onderzoek in te stellen naar de juistheid en volledigheid van de door de aanvrager verstrekte gegevens is ook het vijfde lid van artikel 35 overbodig en vervallen. Hierin was vastgelegd dat als buiten toedoen van de zelfstandige het onderzoek naar de juistheid en de volledigheid van de door hem verstrekte gegevens niet binnen de beslistermijn kan worden voltooid, het college op grond van de dan bekende gegevens een besluit neemt op de aanvraag.

Het college kan nu op grond van het zesde lid van artikel 53a van de PW besluiten tot herziening of intrekking van de bijstand, als het onderzoek naar de juistheid en volledigheid van de door de zelfstandige verstrekte gegevens daartoe aanleiding geeft. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de gemeente hierin meer vrijheid krijgt. Doordat artikel 35 lid 5 van het Bbz 2004 komt te vervallen, is de gemeente niet meer verplicht om een besluit te nemen als buiten toedoen van de zelfstandige het onderzoek naar de juistheid en de volledigheid van de verstrekte gegevens niet binnen de beslistermijn kan worden voltooid. Nu kan worden teruggevallen op het zesde lid van artikel 53a van de PW.

De regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Bbz 2004 (Rau) wordt ingetrokken. Hierdoor vervallen de centrale administratieve voorschriften inzake onderzoeksverplichtingen en onderzoeksfrequenties en de gemeentelijke administratie. Dit betekent dat gemeenten zelf moeten **regelen hoe zij de rechtmatigheid van de uitkeringsverstrekking borgen**. De gemeente heeft beleidsruimte voor een eigen werkwijze en eigen administratieve inrichting. Het college blijft wel bevoegd om een heronderzoek in te stellen, als daartoe aanleiding bestaat.

De verplichting tot periodieke herbeoordeling van de levensvatbaarheid van het bedrijf of beroep van beginnende zelfstandigen is omgezet naar een **bevoegdheid tot herbeoordeling**. Hiertoe heeft de gemeente eigen beleidsruimte voor een eigen werkwijze en eigen administratieve inrichting.

2.3 Hoe kunt u uw beleid aanpassen?

2.3.1. Terugvordering

U moet inzichtelijk maken in welke gevallen en op welke wijze aan de terugvorderingsbevoegdheid in het kader van het Bbz invulling wordt gegeven. Artikel 44 lid 1 Bbz 2004 komt per 1 januari 2020 te vervallen. Hierin was vastgelegd dat bij de toepassing van artikel 58 van de PWW kosten van bijstand door het college worden teruggevorderd met toepassing van artikel 12, tweede lid, onderdeel c, en hoofdstuk V en VI. Door het vervallen van dit artikel en de hierna genoemde artikelen, wordt de terugvorderingsverplichting een terugvorderingsbevoegdheid.

De bevoegdheid tot terugvordering blijkt nu uit paragraaf 6.4 'Terugvordering' van de PWW (artikel 58 tot en met artikel 60c PW). Hiervoor moet gemeentelijk beleid vast worden gesteld. Hierbij is het mogelijk om aansluiting te zoeken bij de bestaande beleidsregels terug- en invordering Participatiewet, IOAW en IOAZ. Ook is het mogelijk om hiervoor separaat beleid te formuleren.

In dit beleid wordt in ieder geval het volgende opgenomen:

Het college maakt gebruik van de bevoegdheid om de bijstand terug te vorderen. Het gaat om bevoegdheid zoals bedoeld in

1. Artikel 58 tweede lid PW

2. Artikel 59 PW

3. artikel 12, tweede lid, onderdeel c Bbz 2004;
4. artikel 39, eerste lid, onderdeel a onder 3 Bbz 2004;
5. artikel 39, tweede lid Bbz 2004;
6. artikel 41, vierde lid en vijfde lid Bbz 2004;
7. artikel 43, derde lid Bbz 2004.

Dit kan onder de algemene bepalingen in de beleidsregels worden opgenomen.

Ad 3. Als de verleende bijstand, vermeerderd met het in het betreffende boekjaar behaalde netto inkomen meer is dan de jaarnorm, dan kan de bijstand ter grootte van het verschil worden teruggevorderd. De rest van de bijstand wordt omgezet van geldlening in een bedrag om niet.

Ad 4. Het college legt in de beschikking waarin de bijstand wordt toegekend in de vorm van een rentedragende geldlening op grond van de artikelen 20 of 24 Bbz 2004 het volgende vast:

- Het bedrag van de lening is direct opeisbaar bij het niet nakomen van de verplichting tot betaling van rente en aflossing.
- Dit is alleen anders in de gevallen waarin artikel 21, eerste lid Bbz 2004 (nieuw) van toepassing is.
- Artikel 41 Bbz is steeds van toepassing.

Ad 5. In de beschikking tot toekenning van de bijstand in de vorm van een rentedragende geldlening op grond van de artikelen 20 of 24 Bbz 2004, wordt opgenomen dat het bedrag van de lening direct opeisbaar is, als:

- zij niet overeenkomstig de bestemming is besteed;
- op het moment dat de zelfstandige het bedrijf of zelfstandig beroep overdraagt of beëindigt;
- ingeval van surséance van betaling of faillissement van de zelfstandige, van één van de vennoten of leden waarmee het bedrijf of zelfstandig beroep in een samenwerkingsverband wordt uitgeoefend, of van de rechtspersoon.

Ad 6. Als blijkt dat de zelfstandige duurzaam niet aan de verplichtingen kan voldoen of, als de periode van drie jaar bedoeld in het tweede lid is verstreken, zijn de lening en de eventuele achterstallige rente direct opeisbaar en kunnen deze worden teruggevorderd.

Als blijkt dat de financiële omstandigheden van de zelfstandige zodanig zijn dat deze geacht kan worden aan de verplichtingen te voldoen, kunnen de vanaf de vervaldatum achterstallige rente- en aflossingsbedragen direct worden teruggevorderd. Is hierbij sprake van een toerekenbare tekortkoming in de nakoming? Dan is over de achterstallige rente- en aflossingsbedragen de wettelijke rente verschuldigd.

Ad 7. De lening, die de zelfstandige bij de beëindiging op grond van het eerste lid moet terugbetalen, is een lening als bedoeld in artikel 58, tweede lid, onderdeel b, van de wet.

Op grond van artikel 39, eerste lid, onderdeel a, onder 3 Bbz 2004, is het bedrag van de lening direct opeisbaar, als niet aan de verplichting tot betaling van rente en aflossing is voldaan.

In artikel 40 Bbz 2004, dat met ingang van 1 januari 2020 komt te vervallen, was vastgelegd dat als de zelfstandige ook na een tweede aanmaning niet aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen voldoet, het geleende bedrag wordt teruggevorderd. Deze regel kan nog steeds toegepast worden. Dit zou in de bestaande beleidsregels terug- en invordering Participatiewet, IOAW en IOAZ

vastgelegd kunnen worden. Bijvoorbeeld onder het kopje 'Wanneer wordt overgegaan tot terugvordering bij een rentedragende geldlening die is verstrekt in het kader van het Bbz?'

Naast bovengenoemde artikelen heeft ook artikel 43 lid 2 Bbz 2004 een andere invulling gekregen. Dit is nu als volgt geformuleerd: "Indien na beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep een deel van de lening resteert en deze niet met toepassing van het vorige lid onder hypothecair verband is verleend, kan in het geval van niet-verwijtbaarheid het resterende deel van de lening vanaf de beëindiging renteloos worden gemaakt. In het geval van een renteloos gemaakte lening dient gedurende de periode van vijf jaar na beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep 50 procent van het netto inkomen boven de bijstandsnorm, bedoeld in hoofdstuk 3, paragrafen 3.2 en 3.3, van de wet, besteed te worden voor aflossing van deze lening".

Met de wijziging van de eerste zin in het tweede lid wordt verduidelijkt dat de Bbz-lening renteloos kan worden gemaakt, mits de bedrijfsbeëindiging niet verwijtbaar is en de zelfstandige heeft voldaan aan de verplichting om de lening zo volledig mogelijk terug te betalen.

De wijziging van de tweede zin in het tweede lid geeft aan dat de aflossingsvorm, zoals die wordt genoemd in het tweede lid van toepassing is als er sprake is van niet verwijtbaarheid en de lening renteloos is gemaakt.

Als er sprake is van verwijtbaarheid, kan het college hiervan afwijken. Het advies is om in de beleidsregels terug- en invordering vast te leggen hoe wordt omgegaan met verwijtbare bedrijfsbeëindigingen. Stel een kader op met gedragen die de gemeente als verwijtbare gedragingen beschouwt. Leg ook vast onder welke condities betreffende lening wordt gecontinueerd, zoals het rentetarief, maar ook de aflossingscondities.

In bijlage VI staat een voorbeeld van beleid inzake het onderdeel terug- en invordering Bbz, dat kan worden ingevoegd in de bestaande beleidsregels terug- en invordering Participatiewet, IOAW en IOAZ.

2.3.2 Beleid inzake Bbz-onderzoeken en frequenties

De Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Bbz 2004 (Rau) wordt met ingang van 1 januari 2020 ingetrokken. Hierdoor vervallen de centrale administratieve voorschriften inzake onderzoeksverplichtingen en onderzoekfrequenties en de gemeentelijke administratie. Dit betekent dat gemeenten zelf moeten regelen hoe zij de rechtmatigheid van de uitkeringsverstrekking borgen. De gemeente heeft (beleids)ruimte voor een eigen werkwijze en administratieve inrichting. Het college blijft wel bevoegd om een heronderzoek in te stellen, als daartoe aanleiding bestaat.

Artikel 23 lid 3 Bbz 2004 komt te vervallen. Hierin was de periodiciteit van onderzoeken vastgelegd voor 2 groepen: voor de beginnende zelfstandigen en voor de beginnende zelfstandigen die ten hoogste 36 maanden algemene bijstand hebben ontvangen en om redenen van medische of sociale aard niet volledig beschikbaar zijn voor de uitoefening van het bedrijf of zelfstandig beroep. In artikel 23, eerste lid, onderdeel a Bbz 2004, was vastgelegd dat het college onderzoekt of het bedrijf of zelfstandig beroep nog levensvatbaar is 6 maanden na aanvang van de bijstandsverlening, bedoeld in het eerste lid van artikel 23, en daarna na een periode van respectievelijk 6 en 12 maanden.

In artikel 23, eerste lid, onderdeel b Bbz 2004, was vastgelegd dat het college onderzoekt of het bedrijf of zelfstandig beroep nog levensvatbaar is, bij verlenging van de toekenning van algemene bijstand om redenen van medische of sociale aard als bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, en vervolgens telkens na een periode van 12 maanden.

Met ingang van 1 januari 2020 kan het college, als de omstandigheden daartoe aanleiding geven, onderzoeken of het bedrijf of zelfstandig beroep nog levensvatbaar is. De verplichting tot periodieke herbeoordeling van de levensvatbaarheid van het bedrijf of beroep van beginnende zelfstandigen is omgezet naar een bevoegdheid. De gemeente heeft beleidsruimte voor een eigen werkwijze en administratieve inrichting.

Tot 1 januari 2020 zijn op basis van artikel 56 Bbz 2004 de kosten van aan derden opgedragen levensvatbaarheidsonderzoek inzake verlening van algemene bijstand en bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal aan zelfstandigen, onder toepassing van een maximum vergoedingsbedrag per onderzoek declarabel bij het Rijk. Een onderzoek naar ondernemers buiten de binnenvaart is met ingang van 1 januari 2020 niet langer declarabel. Uitsluitend voor de centrumgemeenten blijven de declaratiemogelijkheden voor de kosten van levensvatbaarheidsonderzoeken nog tot 2028 mogelijk. Dit heeft te maken met de maximale duur van kapitaalverstrekking.

Bovengenoemde zaken kunnen in één beleidsnota of heronderzoeksplan worden opgenomen. Dit zou eventueel kunnen worden geïntegreerd in het heronderzoeksplan voor de Participatiewet (artikel 53a PW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers (artikel 14 IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (artikel 14 IOAZ). Door de diversiteit aan heronderzoeken binnen het Bbz is het wellicht wenselijk om dit in een separaat (her)onderzoeksplan Bbz op te nemen.

Hierin kunnen onderdelen terugkomen, eventueel in gewijzigde vorm, zoals die in de Rau waren vastgelegd en in artikel 23 lid 3 Bbz 2004. Daarnaast kan hierin worden vastgelegd in welke gevallen een levensvatbaarheidsonderzoek moet worden inbesteed of uitbesteed of waarbij het wenselijk is om dit wel of niet te doen. Dat laatste in het kader van het vervallen van de declarabiliteit van levensvatbaarheidsonderzoeken bij het Rijk.

Voor de Rau gold een verplichting om binnen een bepaalde termijn heronderzoeken, beëindigingsonderzoeken en debiteurenonderzoeken uit te voeren. Van de daarin gestelde termijnen kon worden afgeweken, als de gemeente had gekozen voor een opgesteld heronderzoeksplan.

Voor een voorbeeld van een 'onderzoeksplan Bbz', wordt verwezen naar bijlage IV.

2.4 Wat moet u aanpassen in de uitvoering?

Dit valt in een aantal stappen uiteen:

1. Voor een goede uitvoering van het Bbz is het allereerst wenselijk om helder te formuleren wat u als gemeente graag zou willen bereiken (zie paragraaf 2.1). Is dat helder, dan hoort daar het nodige budget bij.
2. Vervolgens geeft u invulling aan de beleidsregels terug- en invordering en het heronderzoeksplan.
3. Op basis van het doel, de beleidsregels en het heronderzoeksplan past u de rapportages en beschikkingen aan.
4. Van belang is dat u degenen die werkzaam zijn in de uitvoering van het Bbz betreft in dit proces en tijdig instrueert over de wijzigingen in de uitvoering. Pas de werkinstructies tijdig aan.

5. Ook de inwoners van uw gemeente moeten worden geïnformeerd. Dit kan door alle informatiefolders, de website en de berichtgeving via social media aan te passen. Daarnaast kunt u de inwoners actief informeren in de lokale krant.
6. En natuurlijk kunt u de zelfstandigen die nu een Bbz-uitkering ontvangen informeren per brief.

3. Wanneer moet u alles geregeld hebben?

Het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) wijzigt met ingang van 1 januari 2020. Van belang is om de onderdelen genoemd in paragraaf 2.4 gereed te hebben per die datum. Gezien de geringe tijd die er nog is voor de implementatie van de wijzigingen is het aan te raden om hier een tijdsplan voor te maken.

4. Aanbevelingen

Onderstaand is een aantal aanbevelingen opgenomen waar u als gemeente wellicht niet direct wat mee moet, maar die wel zinvol zijn om over na te denken bij de uitvoering van het Bbz.

De middelen voor de levensvatbaarheidsonderzoeken worden zoals eerder vermeld ontschot toegevoegd aan het cluster Inkomen en participatie van het gemeentefonds en het BTW-compensatiefonds. Met de spreadsheet 'Taakmutatie 2020' die als bijlage is toegevoegd bij de Septembercirculaire Gemeentefonds 2019, kunt u het bedrag dat zou zijn geoormerkt voor de levensvatbaarheidsonderzoeken uitrekenen. Dit kan een hulpmiddel zijn bij het maken van de begroting voor de uitvoering van het Bbz voor het jaar 2020.

Het totaalbedrag dat wordt toegevoegd aan het gemeentefonds en BTW-compensatiefonds is gebaseerd op de uitgaven die zijn gedaan aan extern bestede levensvatbaarheidsonderzoeken over het jaar 2018. In totaliteit is in 2018 een bedrag van € 9,6 miljoen aan levensvatbaarheidsonderzoeken uitgegeven. De verdeling van dit bedrag voor de begroting van 2020 over de diverse gemeenten is niet gebaseerd op historische uitgaven per gemeente, maar aan de hand van een formule die bestaat uit het aantal bijstandsontvangers, het aantal inwoners en loonkostensubsidie van de gemeente. Dat betekent dat er geen relatie ligt met historische uitgaven, maar ook niet met bijvoorbeeld het aantal bedrijven dat staat ingeschreven binnen een gemeente. Daarbij moet worden aangegeven dat 2018 economisch een goed jaar was en er minder levensvatbaarheidsonderzoeken hebben plaatsgevonden dan in de direct daaraan voorafgaande jaren. In het kader van het veiligstellen van het benodigde budget voor levensvatbaarheidsonderzoeken is het advies om een analyse te maken van de besteding aan levensvatbaarheidsonderzoeken over bijvoorbeeld de afgelopen 5 jaren. Is er sprake van een sterke discrepantie in negatieve zin tussen het bedrag dat voor 2020 'niet geoormerkt' beschikbaar wordt gesteld en de historische besteding aan levensvatbaarheidsonderzoeken? Dan zult u hier tijdig op moeten voorsorteren. Mogelijke oplossingen om tot een toereikend budget te komen zijn:

- Claim extra budget binnen de gemeente bij bijvoorbeeld de afdeling economische zaken;
- Besteed minder uit aan derden van, nader te bepalen, levensvatbaarheidsonderzoeken;
- Herijk prijsafspraken met bestaande of nieuwe aanbieders van levensvatbaarheidsonderzoeken.

Het levensvatbaarheidsonderzoek is met ingang van 1 januari 2020 vormvrij. Dat betekent dat u als gemeente zelf kunt aangeven welke onderdelen in het rapport voor u van belang zijn voor een goede besluitvorming.

De vrijheden die met deze wijzigingen worden verkregen, geeft de gemeente ruimte om zaken anders in te richten. Bijvoorbeeld:

- Het budget dat oorspronkelijk is bedoeld voor levensvatbaarheidsonderzoeken kan mogelijk (gedeeltelijk) op een andere wijze worden benut, mede afhankelijk van eigen expertise, capaciteit en ambities.
- Stel criteria op in welke gevallen een levensvatbaarheidsonderzoek door een derde partij moet worden verricht.
- Overweeg of de begeleiding van de préstarter door de gemeente zelf gebeurt of door een externe partij.
- Kijk opnieuw naar de eisen (vorm, kwaliteit en prijsstelling) van een levensvatbaarheidsonderzoek dat door een externe partij wordt verricht. De verplichte vorm van een levensvatbaarheidsonderzoek vervalt. De herformulering geeft wellicht aanleiding om opnieuw te gaan aanbesteden.

Bij de samenstelling van deze handreiking is gebruik gemaakt van diverse publicaties van de Rijksoverheid. Deze publicaties kunnen ook van nut zijn bij het herformuleren en herinrichten van uw beleid:

- <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2019-306.html>
- <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-53169.html>
- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/10/01/bbz-2004-per-1-1-2020-informatie-voor-gemeenten>
- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/10/01/checklist-bbz-2004-wijzigingen-per-1-januari-2020>
- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2019/09/17/septembercirculaire-gemeentefonds-2019>

Bijlage I

Een overzicht van de artikelen die komen te vervallen en de mogelijke gevolgen daarvan voor uitvoering en beleid

Artikel 1. In dit besluit en de daarop rustende bepalingen wordt verstaan onder:

- k. ondernemer in de binnenvaart: de zelfstandige die arbeid verricht door:
- 1° het vervoeren of opslaan van goederen met behulp van een schip dat bestemd is of gebruikt wordt voor het vervoer van goederen op de Nederlandse binnenwateren, stromen en riviermonden, alsmede op de Dollard, de Waddenzee en het IJsselmeer;
 - 2° het slepen of duwen van de in onder 1 bedoelde schepen met een boot die blijkens zijn bouw daarvoor is bestemd en niet tevens is ingericht voor het vervoer van goederen.

Consequentie:

Ondernemers in de binnenvaart kunnen zich met ingang van 1 januari 2020 melden bij de woongemeente. Dit hoeft dus niet meer bij één van de 9 centrumgemeenten te zijn. Er geldt dus geen uitzondering meer voor deze branche ten opzichte van andere branches, waardoor dit artikel kan komen te vervallen.

Artikel 2. Kring van rechthebbers

1. Algemene bijstand wordt verleend aan:
 - e. de zelfstandige die om gezondheidsredenen niet of slechts beperkt in staat is tot het uitoefenen van zijn bedrijf of zelfstandig beroep en die een uitkering ingevolge de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) heeft aangevraagd.

Consequentie:

Aangezien de WAZ niet meer open staat voor zelfstandigen die na 30 september 2004 arbeidsongeschikt zijn geworden, is het vrijwel uitgesloten dat op grond van dit artikel nog Bbz-aanvragen werden gedaan.

Artikel 20 lid 2, Bedrijfskapitaal gevestigde zelfstandige

Indien aan een zelfstandige, als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, bijstand wordt verleend zowel ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal als ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan wordt de bijstand verleend met toepassing van het eerste lid.

Consequentie:

Als een zelfstandige een verzoek doet voor algemene bijstand en voor de voorziening in bedrijfskapitaal, wordt dit niet meer samen in de vorm van een rentedragende geldlening of borgtocht verleend. Het bedrijfskapitaal wordt in de vorm van een rentedragende geldlening verleend en de uitkering voor levensonderhoud in de vorm van algemene bijstand. .

Artikel 21 Omzetting in bedrag om niet bij geldlening en borgtocht

1. De op grond van de artikelen 15 en 20 verleende bijstand wordt ambtshalve geheel of gedeeltelijk omgezet in een bedrag om niet, indien het netto inkomen in het boekjaar van de aanvraag dan wel in het daaraan voorafgaande jaar lager is dan de jaarnorm. Het bedrag om niet bedraagt het verschil tussen de jaarnorm en het netto inkomen doch ten hoogste het verschil tussen het eigen vermogen en de toepasselijke vermogensgrens bedoeld in artikel 3, eerste lid. De zelfstandige bepaalt het boekjaar waarover de bijstand wordt omgezet in een bedrag om niet.

Consequentie:

De om-niet-stelling bij de verstrekking van een rentedragende geldlening aan een gevestigde zelfstandige vervalt voor het keuzejaar (het jaar van aanvraag of het daaraan voorafgaande jaar).

Artikel 28. Duur algemene bijstand arbeidsongeschikte zelfstandige

Aan een zelfstandige als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel e, wordt algemene bijstand verleend tot het tijdstip waarop een beslissing ingevolge de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen is genomen.

Consequentie:

Aangezien de WAZ niet meer open staat voor zelfstandigen die na 30 september 2004 arbeidsongeschikt zijn geworden, is het vrijwel uitgesloten dat op grond van dit artikel nog Bbz-aanvragen werden gedaan.

Artikel 35. De aanvraag

4. Het college besluit niet tot toekenning van bijstand dan nadat de juistheid en volledigheid van de door de zelfstandige verstrekte gegevens is onderzocht.
5. Als buiten toedoen van de zelfstandige het onderzoek naar de juistheid en de volledigheid van de door hem verstrekte gegevens niet binnen de beslistermijn kan worden voltooid, besluit het college op de aanvraag op voet van de dan bekende gegevens.

Consequentie:

Door het vervallen van artikel 35 lid 4 en lid 5 wordt de verplichting om een onderzoek in te stellen naar de juistheid en volledigheid van de door aanvrager verstrekte gegevens een bevoegdheid. Deze bevoegdheid blijkt nu uit artikel 53a lid 6 van de PW. Nu het college geen verplichting meer heeft om onderzoek in te stellen is ook het vijfde lid overbodig. Bovendien kan het college op grond van het zesde lid van artikel 53a van de PW besluiten tot herziening of intrekking van de bijstand indien het onderzoek naar de juistheid en volledigheid van de door de zelfstandige verstrekte gegevens daartoe aanleiding geeft.

Artikel 36. Aanvraag bijstand door ondernemers in de binnenvaart

De bijstand aan een ondernemer in de binnenvaart wordt verleend, indien hij verblijft op het grondgebied van:

- a. de provincies Groningen, Friesland en Drenthe: door het college van de gemeente Groningen;
- b. de provincies Overijssel en Flevoland: door het college van de gemeente Zwolle
- c. de provincie Gelderland en de gemeenten Bergen, Boxmeer, Cuijk, Gennep, Grave, Lith, Mook en Middelaar en Oss: door het college van de gemeente Nijmegen;

- d. de provincie Utrecht: door het college van de gemeente Nieuwegein;
- e. de provincie Noord-Holland: door het college van de gemeente Amsterdam;
- f. de provincie Zuid-Holland: door het college van de gemeente Rotterdam;
- g. de provincie Zeeland: door het college van de gemeente Terneuzen;
- h. de provincie Noord-Brabant, met uitzondering van de gemeenten Asten, Boxmeer, Cranendonck, Cuijk, Deurne, Grave, Helmond, Lith, Mierlo, Oss en Someren: door het college van de gemeente Geertruidenberg;
- i. de gemeenten Asten, Cranendonck, Deurne, Helmond, Mierlo en Someren en de provincie Limburg, met uitzondering van de gemeenten Bergen, Gennep en Mook en Middelaar: door het college van de gemeente Maasbracht.

Consequentie:

Een ondernemer in de binnenvaart dient met ingang van 1 januari 2020 zijn aanvraag voor bijstand in bij het college van de woongemeente (artikel 40 PW). Dit hoeft dus niet meer bij één van de centrumgemeenten (tenzij dit de woongemeente is).

De bijstandsverlening aan bestaande Bbz-gerechtigde ondernemers in de binnenvaart blijft uitgevoerd worden door de centrumgemeenten. Hier is het overgangsrecht van toepassing voor de centrumgemeenten, zoals dat is terug te vinden in Hoofdstuk VII (nieuw), paragraaf 2, artikelen 51 tot en met 53.

Artikel 40. Rente- en aflossingsverplichtingen/aanmaning

Indien de zelfstandige ook na een tweede aanmaning niet aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen voldoet, wordt het geleende bedrag teruggevorderd.

Consequentie:

De verplichting om het geleende bedrag na de tweede aanmaning terug te vorderen vervalt. Op grond van artikel 39, eerste lid, onderdeel a, onder 3°, is het bedrag van de lening direct opeisbaar, als niet aan de verplichting tot betaling van rente en aflossing is voldaan.

De gemeente bepaalt zelf wanneer zij vanaf welk moment tot terugvordering overgaat.

Artikel 44 Terugvordering

1. Bij de toepassing van artikel 58 van de wet worden kosten van bijstand door het college teruggevorderd met toepassing van artikel 12, tweede lid, onderdeel c, en hoofdstuk V.
2. Indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn kan het college besluiten geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien.

Consequentie:

De terugvorderingsverplichting wordt een terugvorderingsbevoegdheid. Alleen de verplichting tot terugvordering van fraudevorderingen blijft bestaan. De gemeente legt in beleidsregels vast hoe zij de bevoegdheid tot terugvorderen gaat invullen.

Artikel 45. Ten onrechte verleende bijstand

1. Het college vordert de bijstand van de zelfstandige terug voor zover de bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend als gevolg van:
 - a. het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichtingen, bedoeld in artikel 17 van de wet;

- b. het niet nakomen van de verplichting, bedoeld in [artikel 38, eerste en tweede lid](#); of
 - c. een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan, in het geval het bijstand in de met de voorbereiding samenhangende kosten betreft.
2. Hetgeen anderszins onverschuldigd is betaald wordt teruggevorderd voor zover de zelfstandige dit redelijkerwijs had kunnen begripen.
 3. Terugvordering als bedoeld in het tweede lid vindt niet plaats, indien de betreffende kosten zijn gemaakt meer dan twee jaar voor de datum van verzending van het besluit tot terugvordering.
 4. De lening, die de zelfstandige bij de beëindiging op grond van [artikel 43](#) gehouden is terug te betalen, is een lening als bedoeld in [artikel 58, eerste lid, onderdeel b, van de wet](#).

Consequentie:

Lid 1 onderdeel a is opgenomen in artikel 58 lid 1 PW.

Lid 4 is opgenomen in artikel 43 lid 3 met ingang van 1 januari 2020.

Voor de overige onderdelen genoemd in lid 1 onderdeel b en c en lid 2 en lid 3 geldt een terugvorderingsbevoegdheid.

Artikel 46: Naderhand terugvorderen van bijstand

Kosten van bijstand worden van de zelfstandige teruggevorderd voor zover:

- a. hij naderhand met betrekking tot de periode waarover bijstand is verleend over in aanmerking te nemen middelen als bedoeld in [hoofdstuk 3, paragraaf 3.4, van de wet](#), beschikt of kan beschikken;
- b. bijstand is verleend met een bepaalde bestemming en naderhand door hem vergoedingen of tegemoetkomingen worden ontvangen met het oog op die bestemming.

Consequentie:

Deze verplichting wordt een bevoegdheid, die is vastgelegd in artikel 58, tweede lid, onderdeel f PW.

Artikel 47: Terugvordering van bijstand in de vorm van een geldlening

Onverminderd de [artikelen 40](#) en [41](#) worden kosten van bijstand verleend in de vorm van een geldlening van de zelfstandige teruggevorderd, indien hij hieruit voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk nakomt.

Consequentie:

Het wordt een bevoegdheid om een renteloze geldlening die op grond van het vermogen van de zelfstandige is gehandhaafd als renteloze geldlening terug te vorderen, indien hieruit voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk worden nagekomen. Deze verplichting wordt een bevoegdheid, die is vastgelegd in artikel 58, tweede lid, onderdeel b PW.

Hoofdstuk VII zoals dat luidde op 31 december 2019 komt in zijn geheel te vervallen. Voor de gemaakte kosten die betrekking hebben op de kalenderjaren voor het jaar 2020, blijft van toepassing de vaststelling van de vergoeding, zoals is vastgelegd in de artikelen 54 en 58 (oud). Dit is vastgelegd in de overgangsbepalingen van artikel 60a Bbz 2004.

Artikel 48. Vergoeding ten laste gebleven kosten

1. Onze Minister vergoedt, ten laste van 's Rijks kas, 75% van de in een kalenderjaar ten laste van de gemeente gebleven kosten van:
 - a. algemene bijstand aan zelfstandigen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen a, c, d en e, waaronder begrepen de loonbelasting, premies volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage, bedoeld in artikel 42 van de Zorgverzekeringswet, die daarover verschuldigd zijn, voorzover de algemene bijstand niet bij wijze van voorschot op grond van artikel 52 van de wet is verleend;
 - b. bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal.
2. In afwijking van het eerste lid, is de vergoeding 100% indien de bijstand is verleend aan ondernemers in de binnenvaart.
3. Onder ten laste van de gemeente gebleven kosten van algemene bijstand aan zelfstandigen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt verstaan de lasten in een kalenderjaar verminderd met de baten in dat jaar in verband met de door de gemeente verleende algemene bijstand aan zelfstandigen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a.
4. Onder ten laste van de gemeente gebleven kosten van bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt verstaan de lasten in een kalenderjaar verminderd met een bij ministeriële regeling vast te stellen norm voor de baten in dat jaar in verband met de door de gemeente verleende bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.

Consequentie:

Gemeenten ontvingen van het Rijk op basis van declaratie een vergoeding van 75% van de uitkeringskosten voor gevestigde zelfstandigen, oudere zelfstandigen en beëindigende zelfstandigen. Voor de overige 25% van de uitkeringskosten ontvingen gemeenten een budget. Met ingang van 1 januari 2020 wordt de financiering van de algemene bijstand voor gevestigde zelfstandigen, oudere zelfstandigen en beëindigende zelfstandigen toegevoegd aan de gebundelde uitkering (artikel 69 PW). Dit was al van toepassing voor de beginnende zelfstandigen (sinds 2010). Hiertoe worden de middelen voor het levensonderhoud van gevestigde zelfstandigen, oudere zelfstandigen en beëindigende zelfstandigen (in 2017 een bedrag van € 24 miljoen) toegevoegd aan de gebundelde uitkering artikel 69 PW (in 2017 een bedrag van 5,9 miljard).

Op basis van declaratie ontvingen gemeenten een vergoeding van 75% van de kapitaalverstrekking. Voor de overige 25% ontvingen gemeenten een budget. De omvang van dit 25%-budget werd bepaald op basis van de gemeentelijke uitgaven van twee jaar ervoor. De normbatenregeling voor de Bbz-kapitaalverstrekking is vervallen met ingang van 1 januari 2019.

Artikel 48a. Uitkering voor verlening van algemene bijstand aan beginnende zelfstandigen

Onze Minister verstrekt jaarlijks ten laste van 's Rijks kas aan het college een uitkering als onderdeel van de uitkering, bedoeld in artikel 69, eerste lid, van de wet, voor de kosten van algemene bijstand aan zelfstandigen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, en de belanghebbende, bedoeld in artikel 2, derde lid.

Consequentie:

Geen. Dit blijft zo voor de beginnende zelfstandigen. In het nieuwe artikel 48 wordt bepaald dat de algemene bijstand op grond van de gebundelde uitkering artikel 69 PW wordt gefinancierd. Dit artikel sluit aan bij de formulering van artikel 48a

(oud). Ten opzichte van artikel 48a (oud) is veranderd dat artikel 48 ziet op de financiering van bijstand aan alle zelfstandigen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, en niet meer uitsluitend aan de beginnende zelfstandigen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b.

Met de overgangsbepaling van artikel 60a (nieuw) blijft dit artikel van toepassing op de vaststelling van de vergoeding over de jaren voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 49. Voorschot op de vergoeding (oud)

1. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld met betrekking tot het verlenen van voorschotten op de vergoeding, bedoeld in [artikel 48](#).
2. Indien de uitvoering van dit besluit ernstige tekortkomingen vertoont, kan Onze Minister besluiten de voorschotten lager vast te stellen dan uit de op grond van het eerste lid gestelde regels voortvloeit.

Consequentie:

Zie hiervoor consequentie genoemd bij artikel 48 (oud).

Artikel 50. Uitkering ten laste gebleven kosten (oud)

1. Voor de ten laste van de gemeente gebleven kosten, bedoeld in [artikel 48](#), die op grond van het eerste lid van dat artikel niet voor vergoeding in aanmerking komen, verstrekt Onze Minister jaarlijks ten laste van 's Rijks kas aan de gemeente een uitkering, met dien verstande dat geen uitkering wordt verstrekt voor op grond van [artikel 52 van de wet](#) verleende algemene bijstand. De uitkering wordt ten minste drie maanden voorafgaande aan het kalenderjaar waarop zij betrekking heeft door Onze Minister vastgesteld.
2. Het bedrag van de uitkering wordt volgens bij ministeriële regeling te stellen regels berekend aan de hand van het voor ieder jaar bij wet vast te stellen totale bedrag dat beschikbaar is voor de uitkeringen, bedoeld in het eerste lid. Bij deze ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent het verzamelen van gegevens noodzakelijk voor de berekening van het bedrag van de uitkering.

Consequentie:

Zie hiervoor consequentie genoemd bij artikel 48 (oud).

Artikel 51. Verhoging uitkering (oud)

1. Het totale bedrag, bedoeld in artikel 50, tweede lid, kan in het jaar waarop het bedrag betrekking heeft en in het daaropvolgende jaar bij wet worden verhoogd indien de ontwikkeling van de uitkeringslasten daartoe aanleiding geeft.
2. Indien het totale bedrag wordt herzien, wordt het bedrag waarmee de uitkering, bedoeld in artikel 50, eerste lid, wordt verhoogd binnen een periode van vier weken na de herziening door Onze Minister vastgesteld.
3. Indien toepassing is gegeven aan het tweede lid, wordt voor de toepassing van artikel 52 onder het bedrag van de uitkering verstaan: het bedrag van de uitkering inclusief de verhoging, bedoeld in het tweede lid.

Consequentie:

Zie hiervoor consequentie genoemd bij artikel 48 (oud).

Artikel 52. Uitkeringstekort

1. Indien bij de vaststelling van de ten laste van de gemeente gebleven kosten, bedoeld in artikel 54, blijkt, dat de ten laste van de gemeente gebleven kosten, bedoeld in artikel 50, eerste lid, in een kalenderjaar meer bedragen dan 115% van het bedrag van de uitkering, bedoeld in artikel 50, wordt door Onze Minister ten laste van 's Rijks kas aan de gemeente een aanvullende uitkering toegekend.
2. De hoogte van de aanvullende uitkering is gelijk aan het verschil tussen het bedrag van de ten laste van de gemeente gebleven kosten, bedoeld in artikel 50, eerste lid, en 115% van het bedrag van de uitkering.

Consequentie:

Zie hiervoor consequentie genoemd bij artikel 48 (oud).

Artikel 53. Betaling uitkering, verhoging en aanvullende uitkering

Onze Minister stelt regels inzake de betaling van:

- a. de uitkering, bedoeld in artikel 50, eerste lid;
- b. het bedrag waarmee de uitkering op grond van artikel 51 wordt verhoogd;
- c. de aanvullende uitkering, bedoeld in artikel 52.

Consequentie:

Zie hiervoor consequentie genoemd bij artikel 48 (oud).

Artikel 54. Vaststelling

1. Onze Minister stelt de ten laste van de gemeente gebleven kosten, bedoeld in de artikelen 48 en 50, de vergoeding, bedoeld in artikel 48, en de aanvullende uitkering, bedoeld in artikel 52, vast binnen een jaar na ontvangst door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de verantwoordingsinformatie, bedoeld in artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet.
2. Indien de verantwoordingsinformatie, bedoeld in het eerste lid, niet binnen achttien maanden na het kalenderjaar waarop het betrekking heeft is ontvangen door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden de ten laste van de gemeente gebleven kosten ambtshalve door Onze Minister vastgesteld.

Consequentie:

Met de overgangsbepaling van artikel 60a (nieuw) blijft dit artikel van toepassing op de vaststelling van de vergoeding over de jaren voorafgaande aan de inwerkingtreding van het nieuwe besluit.

Artikel 55. Niet in aanmerking te nemen kosten

1. De volgens opgave van het college ten laste gebleven kosten worden bij de vaststelling, bedoeld in artikel 54, eerste lid, buiten aanmerking gelaten indien:
 - a. het bijstand betreft die is verleend in strijd met de bij of krachtens de wet of dit besluit gestelde regels, of die niet of niet volledig overeenkomstig hoofdstuk VI is of wordt teruggevorderd;

- b. niet is voldaan aan artikel 18, tweede lid, van de wet, voor een bedrag gelijk aan het bedrag waarmee de kosten zouden zijn verlaagd indien het college op een juiste wijze toepassing zou hebben gegeven aan dit artikel.
2. Indien als gevolg van het niet hebben voldaan door het college aan de bij of krachtens de artikelen 17, 43, 44 en 53a, eerste lid, van de wet of artikel 35 gestelde regels, niet kan worden vastgesteld of en voor welk bedrag de ten laste van de gemeenten gebleven kosten buiten aanmerking moeten worden gelaten, wordt volgens door Onze Minister te stellen regels hiervoor een bedrag vastgesteld.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing voorzover naar het oordeel van Onze Minister:
 - a. de tekortkomingen van bijzondere aard of geringe betekenis zijn;
 - b. het college zich voldoende heeft ingespannen om de tekortkomingen op te heffen.

Consequentie:

Doordat de terugvorderingsverplichting een terugvorderingsbevoegdheid wordt met ingang van 1 januari 2020, heeft dit artikel geen betekenis meer.

Artikel 56. Vergoeding uitvoeringskosten en kosten van onderzoek

1. Onze Minister vergoedt ten laste van 's Rijks kas:
 - a. aan gemeenten, bedoeld in artikel 36, een bij ministeriële regeling te bepalen bedrag per besluit op een aanvraag van ondernemers in de binnenvaart om verlening van algemene bijstand en bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal
 - b. 90% van de kosten van aan derden opgedragen onderzoek inzake verlening van algemene bijstand en bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal aan zelfstandigen als bedoeld in artikel 2, voor zover de kosten een bij ministeriële regeling te bepalen bedrag niet overschrijden.
2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel b, is de vergoeding 100%, indien het onderzoek of de begeleiding betrekking heeft op ondernemers in de binnenvaart.
3. Onder onderzoek, bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt verstaan, een bedrijfseconomisch of bedrijfstechnisch onderzoek, waaronder begrepen de taxatie van vermogensbestanddelen, afgerond met een schriftelijke rapportage, voorzover dit onderzoek noodzakelijk is voor de uitvoering van dit besluit.

Consequentie

Centrumgemeenten kregen op basis van artikel 56, eerste lid, onderdeel a, op een aanvraag voor ondernemers in de binnenvaart een bedrag per besluit. Dit is nu opgenomen onder artikel 52 (nieuw), eerste lid, onderdeel c.

De kosten van aan derden opgedragen levensvatbaarheidsonderzoeken inzake verlening van algemene bijstand en bijstand in de vorm van bedrijfskapitaal aan zelfstandigen, waren onder toepassing van een maximum vergoedingsbedrag per onderzoek declarabel bij het Rijk. Een onderzoek betrekking hebbend op ondernemers buiten de binnenvaart is met ingang van 1 januari 2020 niet langer declarabel.

De middelen voor de levensvatbaarheidsonderzoeken zijn - budgettair neutraal - toegevoegd aan het gemeentefonds en aan het BTW-compensatiefonds. Het betreft een totaalbedrag van circa € 11 miljoen.

Hiermee is sprake van een gelijk speelveld in de afweging inbesteden of uitbesteden.

Met de toevoeging van de middelen voor de levensvatbaarheidsonderzoeken aan het gemeentefonds hebben gemeenten een groter financieel belang gekregen om kritisch te kijken

naar de kosten van levensvatbaarheidsonderzoek en naar de noodzaak van uitbesteding van het levensvatbaarheidsonderzoek. Eventuele kostenbesparingen bij de uitvoering van de levensvatbaarheidsonderzoeken komen volledig ten goede aan de gemeente zelf. Dit alles draagt naar verwachting bij aan een efficiënte uitvoering van het Bbz 2004.

Lid 2 (oud) is terug te vinden in artikel 52, eerste lid, onderdeel b. Dat betekent dat de kosten van aan derden opgedragen onderzoek als het gaat om verlening van algemene bijstand en bijstand in de vorm van bedrijfskapitaal, voor centrumgemeenten voor 100% declarabel blijven, voor zover deze kosten een bij ministeriele regeling te bepalen maximumbedrag per onderzoek niet overschrijden. Dit geldt tot 1 januari 2021.

Met de overgangsbepaling van artikel 60a (nieuw) blijft dit artikel van toepassing op de vaststelling van de vergoeding over de jaren voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 57. Voorschot op vergoeding

1. Onze Minister stelt regels met betrekking tot het verlenen van voorschotten op de vergoeding, bedoeld in artikel 56.
2. Indien de uitvoering van dit besluit door het college ernstige tekortkomingen vertoont, kan Onze Minister besluiten de voorschotten lager vast te stellen dan uit de op grond van het eerste lid gestelde regels voortvloeit.

Consequentie:

Door het vervallen van artikel 56, heeft artikel 57 geen betekenis meer.

Artikel 58. Vaststelling

1. Onze Minister stelt de vergoeding, bedoeld in artikel 56, vast binnen een jaar na ontvangst door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de verantwoordingsinformatie, bedoeld in artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet.
2. Indien de verantwoordingsinformatie, bedoeld in het eerste lid, niet binnen achttien maanden na het kalenderjaar waarop het betrekking heeft is ontvangen door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt de vergoeding ambtshalve door Onze Minister vastgesteld.

Consequentie:

Met de overgangsbepaling van artikel 60a (nieuw) blijft dit artikel van toepassing op de vaststelling van de vergoeding over de jaren voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 59. Niet voor vergoeding in aanmerking komende kosten van onderzoek

De kosten, bedoeld in artikel 56, eerste lid, onder b, en tweede lid, worden niet vergoed:

- a. indien het onderzoek is opgedragen aan een deskundige derde die onder verantwoordelijkheid van het college werkzaam is;
- b. voorzover zij hoger zijn dan de door Onze Minister vast te stellen maximaal voor vergoeding in aanmerking komende kosten voor onderzoek.

Consequentie:

Door het vervallen van artikel 56, heeft dit artikel geen betekenis meer.

Bijlage II

Een overzicht van de artikelen die wijzigen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de uitvoering van de Bbz-regeling

In de onderstaande artikelen is de wijziging in het rood aangegeven.

Artikel 2 lid 1 sub c: Kring van rechthebbenden

Algemene bijstand kan worden verleend aan de zelfstandige **geboren voor 1 januari 1960** wiens bedrijf of zelfstandig beroep niet levensvatbaar is en die het bedrijf of zelfstandig beroep gedurende een aaneengesloten periode van 10 jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanvraag heeft uitgeoefend en hieruit een inkomen geniet dat duurzaam ontoereikend is om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien;

Consequentie/advies:

Voorheen was opgenomen dat de zelfstandige van 55 jaar en ouder de mogelijkheid had om bijstand aan te vragen als oudere zelfstandige. Door deze wijziging wordt de leeftijd met ingang van 1 januari 2020 verhoogd naar 60 jaar of ouder. Uiteindelijk houdt deze regeling op te bestaan. Voor huidige uitkeringsgerechtigden die zijn geboren na 1960 en 55 jaar of ouder zijn, en waarbij de gemeente heeft gekozen voor een jaarlijks nieuwe aanvraag, is het advies om deze nu toe te kennen tot aan de pensioengerechtigde leeftijd. Hierbij moet dan wel een jaarlijks heronderzoek worden gepland om te beoordelen of de uitkeringsgerechtigde voldoet aan de inkomenseis volgens artikel 25 Bbz 2004.

Artikel 2 lid 3 onderdeel b: Kring van rechthebbenden

Bijstandsverlening aan een persoon die algemene bijstand ontvangt, die voornemens is een bedrijf of zelfstandig beroep te beginnen en zich in verband hiermee niet beschikbaar stelt voor arbeid in dienstbetrekking kan gedurende een voorbereidingsperiode van ten hoogste 12 maanden worden voortgezet. In een zodanig geval:

b. is de belanghebbende verplicht mee te werken aan **door het college aangewezen begeleiding**.

Consequentie/advies:

In artikel 2 lid 3 onderdeel b was opgenomen de belanghebbende verplicht moest meewerken aan een door het college aangewezen 'derde'. Dat betekent dat de gemeente nu de keuzevrijheid heeft om zelf de begeleiding van de préstarter op zich te nemen. Uiteraard kan zij er ook voor kiezen om dit door een externe partij te laten doen.

Artikel 3 lid 1: Bijstand om niet

Bijstand in de vorm van een bedrag om niet, **waaronder kwijtschelding van rente**, als bedoeld in de artikelen 12, 19, 21 en 22.

Consequentie/advies:

Alleen de aanhef van dit artikel wordt gewijzigd, dat heeft verder geen materiële betekenis. Het is een verdere explicitering dat het keuzejaar niet meer van toepassing is.

Artikel 12 lid 2 onderdeel c: Indien de verleende bijstand, vermeerderd met het in het desbetreffende boekjaar behaalde netto inkomen:

- c meer is dan de jaarnorm, kan de bijstand ter grootte van het verschil worden teruggevorderd en wordt de rest van de als geldlening verstrekte bijstand omgezet in een bedrag om niet.

Consequentie/advies:

In artikel 12 lid 2 onderdeel c wordt het woord 'wordt' vervangen door 'kan'. Dat betekent dat de gemeente niet meer moet terugvorderen, maar kan terugvorderen. Advies is om in de beleidsregels aan te geven hoe wordt omgegaan met deze 'kan-bepaling'.

Artikel 20 Bedrijfskapitaal gevestigde zelfstandige

Doordat lid 2 komt te vervallen, bestaat dit artikel uit nog één onderdeel. Hierdoor kan niet meer worden verwezen naar artikel 20 lid 1, maar alleen nog naar artikel 20.

Consequentie/advies:

In artikel 20 lid 2 was vastgelegd dat indien aan een zelfstandige, als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, bijstand wordt verleend zowel in de vorm van bedrijfskapitaal als voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, de bijstand wordt verleend met toepassing van het eerste lid (dus in de vorm van bedrijfskapitaal).

Doordat artikel 20 lid 2 vervalt wordt in het geval dat zowel bedrijfskapitaal als periodieke uitkering wordt aangevraagd (en toegekend), voor aanvragen met ingang van 1 januari 2020 het bedrijfskapitaal verstrekt in de vorm van een rentedragende geldlening en de uitkering in de vorm van een renteloze geldlening.

Artikel 21 Omzetting in bedrag om niet bij geldlening en borgtocht

1. De op grond van de [artikelen 15](#) en [20](#) verschuldigde rente wordt ambtshalve kwijtgescholden en reeds betaalde rente terugbetaald, indien het netto inkomen in een of beide boekjaren volgend op het boekjaar van de aanvraag, lager is dan de jaarnorm, **tenzij in een boekjaar aan de zelfstandige ook algemene bijstand, bedoeld in artikel 10, is verleend**. Het bedrag is ten hoogste de voor dat boekjaar geldende renteverplichting op grond van artikel 15, doch niet meer dan het verschil tussen de jaarnorm en het netto inkomen in het boekjaar.
2. Indien de bijstand is verleend in de vorm van borgtocht op grond van de artikelen 16 en 20, **is het eerste lid** van overeenkomstige toepassing op de door de bank verstrekte lening. **Het aldus berekende bedrag wordt** verstrekt als een bedrag om niet. Aan deze bijstand wordt de voorwaarde verbonden dat het wordt aangewend ter aflossing of tot rentebetaling op de door de bank verstrekte lening.
3. **Het bedrag van de op grond van het eerste lid kwijtgescholden of terugbetaalde rente, of het op grond van het tweede lid berekende bedrag om niet**, kan tezamen met de over hetzelfde boekjaar verleende bijstand ingevolge hoofdstuk II, paragraaf 4, niet meer bedragen dan de jaarnorm.

Consequentie:

Artikel 21 lid 1 komt te vervallen. Het oude tweede tot en met het vierde lid worden vernummerd naar het eerste tot en met het derde lid, zoals bovenstaand is weergegeven.

In artikel 21 lid 1 (oud) was het volgende aangegeven: De op grond van de artikelen 15 en 20 verleende bijstand wordt ambtshalve geheel of gedeeltelijk omgezet in een bedrag om niet, indien het netto inkomen in het boekjaar van de aanvraag dan wel in het daaraan voorafgaande jaar lager is dan de jaarnorm. Het bedrag om niet bedraagt het verschil tussen de jaarnorm en het netto inkomen doch ten hoogste het verschil tussen het eigen vermogen en de toepasselijke vermogensgrens bedoeld in artikel 3, eerste lid. De zelfstandige bepaalt het boekjaar waarover de bijstand wordt omgezet in een bedrag om niet. Doordat dit lid vervalft, kunnen er voor aanvragen na 31 december 2019 geen bedragen meer 'om niet' worden toegekend in het kader van het keuzejaar.

Artikel 21 lid 1 (nieuw):

Voor aanvragen na 1 januari 2020 is rentekwijtschelding mogelijk voor het 1^e en 2^e jaar na aanvraag, tenzij in die jaren algemene bijstand is verleend.

Voor aanvragen gedaan vóór 1 januari 2020 zijn de overgangsbepalingen van artikel 60a van toepassing, waardoor het voor die toekenningen wel mogelijk is om rentekwijtschelding te verlenen, als in het 1^e en 2^e jaar na aanvraag algemene bijstand is verleend.

Artikel 21 lid 2 (nieuw):

Rentekwijtschelding is mogelijk indien de rentedragende geldlening is verstrekt in de vorm van een borgtocht voor het 1^e en 2^e jaar na aanvraag, tenzij in die jaren algemene bijstand is verleend.

Voor aanvragen gedaan voor 1 januari 2020 zijn de overgangsbepalingen van artikel 60a van toepassing, waardoor het voor die toekenningen wel mogelijk is om rentekwijtschelding te verlenen indien in het 1^e en 2^e jaar na aanvraag algemene bijstand is verleend.

Artikel 21 lid 3 (nieuw):

Betekenis hiervan blijft gelijk. Kwijtschelding van rente kan nooit meer bedragen dan de van toepassing zijnde jaarnorm.

Artikel 23. Duur algemene bijstand beginnende zelfstandige

~~3. Het college onderzoekt of het bedrijf of zelfstandig beroep nog levensvatbaar is:~~

~~a. 6 maanden na aanvang van de bijstandsverlening, bedoeld in het eerste lid, en daarna na een periode van respectievelijk 6 en 12 maanden;~~

~~b. bij verlenging van de toekenning van algemene bijstand om redenen van medische of sociale aard als bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, en vervolgens telkens na een periode van 12 maanden.~~

3. Het college is bevoegd te onderzoeken of het bedrijf of zelfstandige beroep nog levensvatbaar is, indien daartoe naar het oordeel van het college aanleiding bestaat.

Consequentie:

Artikel 23 lid 3 onderdeel a en b worden vervangen door een nieuw geformuleerd lid 3, zoals bovenstaand is weergegeven.

De verplichte periodiciteit van het onderzoek naar levensvatbaarheid van het bedrijf of zelfstandig beroep komt te vervallen. De verplichte periodiciteit van het onderzoek na 36 maanden na de toekenning van algemene bijstand om redenen van medische of sociale aard komt te vervallen.

Het is hierbij wenselijk dat de gemeente in beleidsregels of het heronderzoeksplan aangeeft hoe zij dit vorm wil geven.

In de praktijk gaan de meeste gemeenten hier nu al iets anders mee om dan mogelijk de bedoeling was van dit artikel. Veelal wordt in de initiële toekenningsbeschikking aangegeven dat een uitkering voor een startende ondernemer voor de periode van 6 maanden werd toegekend en dat hij zelf een nieuwe aanvraag kan doen voor een verlenging. Hierbij ligt het initiatief bij de cliënt. Als deze geen verzoek doet voor verlenging, wordt er ook geen nieuwe beoordeling gemaakt inzake de levensvatbaarheid.

De verplichting om de cliënt vóór de afloop van een vaste toekenningsperiode aan te schrijven vanwege een eventuele verlenging van de uitkering, en vervolgens een levensvatbaarheidsonderzoek te verrichten, is met het vervallen van artikel 23 lid 3 Bbz 2004 niet meer van toepassing.

Artikel 33. Besloten vennootschap of coöperatieve vereniging

Ten aanzien van de zelfstandige die het bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent in de vorm van een besloten vennootschap of een coöperatieve vereniging met wettelijke aansprakelijkheid, wordt onder netto inkomen als bedoeld in [artikel 1, onderdeel e](#), mede verstaan de naar evenredigheid van het aantal zelfstandigen in een boekjaar omgerekende **netto** winst van deze rechtspersoon verminderd met de hierover verschuldigde vennootschapsbelasting.

Consequentie:

Hiermee wordt expliciet gemaakt dat de gemeente bij de winst uit onderneming moet uitgaan van de winst, verminderd met het van toepassing zijnde percentage aan vennootschapsbelasting voor dat jaar. Bij de vaststelling van het inkomen wordt dit gecorrigeerd met het nettosalaris van de directeur grootaandeelhouder (dga).

Artikel 36. Aanvraag bijstand door ondernemers in de binnenvaart zonder woonplaats

Indien de ondernemer in de binnenvaart geen woonplaats heeft als bedoeld in artikel 40, eerste lid, van de wet, bestaat het recht op bijstand jegens het college van de gemeente waar de ondernemer in de binnenvaart op het moment van zijn aanvraag zijn feitelijke ligplaats heeft.

Consequentie:

Artikel 36 krijgt een geheel andere invulling. Hierin was voorheen geregeld bij welke centrumgemeente een binnenvaartschipper zijn aanvraag moest indienen.

Een ondernemer in de binnenvaart dient met ingang van 1 januari 2020 zijn aanvraag voor bijstand in te dienen bij het college van de woongemeente op grond van artikel 40 PW en niet meer bij één van de centrumgemeenten. Als wordt vastgesteld dat iemand geen vast verblijf heeft binnen de gemeente, ook al is er sprake van een formele inschrijving in de basisregistratie personen (BRP) als woon- of briefadres, dan moet worden vastgesteld dat er geen sprake is van een woonplaats als bedoeld in artikel 40, eerste lid PW. Als sprake is van een dergelijke situatie wordt met artikel 36 aanvullend geregeld dat het recht op bijstand bestaat jegens het college van de gemeente waar de ondernemer in de binnenvaart op het moment van zijn aanvraag zijn feitelijke ligplaats heeft.

De bijstandsverlening aan bestaande Bbz-gerechtigde ondernemers in de binnenvaart blijft uitgevoerd worden door de centrumgemeenten. Hier is het overgangsrecht van toepassing, zoals dat is terug te vinden in Hoofdstuk VII (nieuw), paragraaf 2, artikelen 51 tot en met 53.

Artikel 39. Verplichtingen verbonden aan de geldlening en borgtocht

1. Het college legt in de beschikking waarin de bijstand wordt toegekend in elk geval vast:
 - a. indien de bijstand wordt verstrekt in de vorm van een rentedragende geldlening op grond van de [artikelen 20](#) of [24](#):
 - 1°. de bestemming van de geldlening;
 - 2°. de verplichtingen tot betaling van rente en aflossing alsmede de betalingstermijnen;
 - 3°. dat het bedrag van de lening, behoudens in de gevallen waarin [artikel 21, eerste lid](#), van toepassing is en met inachtneming van [artikel 41](#), terstond opeisbaar is bij het niet nakomen van de verplichtingen tot betaling van rente en aflossing;

Consequentie:

Geen. Waar nu eerste lid stond, stond voorheen tweede lid, maar door vernummering van artikel 21 lid 2 naar artikel 21 lid 1 vorm dit geen materiële wijziging.

Artikel 41 Uitstel ~~of verlaging~~ van betaling

1. De zelfstandige die geheel of gedeeltelijk niet in staat is aan de rente- en aflossingsverplichtingen te voldoen, kan een met redenen omkleed verzoek om uitstel ~~of verlaging~~ van betaling bij het college indienen.
4. Indien blijkt dat de zelfstandige duurzaam niet aan de verplichtingen kan voldoen of, indien de periode van drie jaar bedoeld in het tweede lid is verstreken, zijn de lening en de eventuele achterstallige rente terstond opeisbaar en **kunnen deze worden teruggevorderd**.
5. Indien blijkt dat de financiële omstandigheden van de zelfstandige zodanig zijn dat deze geacht kan worden aan de verplichtingen te kunnen voldoen, **kunnen** de vanaf de vervaldatum achterstallige rente- en aflossingsbedragen terstond **worden** teruggevorderd. Indien hierbij sprake is van een toerekenbare tekortkoming in de nakoming, is over de achterstallige rente- en aflossingsbedragen de wettelijke rente verschuldigd.
6. **In de gevallen bedoeld in het vierde en vijfde lid blijft het resterende deel van de lening vanaf het moment van de opeisbaarheid van de lening rentedragend.**

Consequentie:

Aanleiding in de aanhef en in lid 1 is een reparatie. Op 1 juli 2009 is het Aanpassingsbesluit vierde tranche Awb in werking getreden. Hiermee is het tweede lid van artikel 41, zoals dat luidde voor de inwerkingtreding van dat besluit op 1 juli 2009 vervallen.

Artikel 41 lid 2 luidde tot 1 juli 2009 als volgt:

Indien de zelfstandige tijdelijk niet in staat is aan de verplichtingen te voldoen en bijstand om niet ingevolge artikel 21, tweede lid, niet mogelijk of ontoereikend is, kan het college, afhankelijk van de financiële omstandigheden van betrokkene:

- a. *tijdelijk het bedrag van de aflossing verlagen;*
- b. *geheel of gedeeltelijk uitstel van het betalen van aflossing en rente verlenen.*

Met het vervallen van het tweede lid is abusievelijk vervallen dat verlaging van de aflossingsbedragen alleen tijdelijk mogelijk is. Doordat een tijdelijke verlaging gezien kan worden als een (gedeeltelijk) uitstel van betaling kan de zinsnede "en verlaging" vervallen.

Met deze reparatie is het met ingang van 1 januari 2020 niet meer mogelijk om over te gaan tot matiging van de aflossingsverplichtingen nadat een periode van 36 maanden verlaging en/of uitstel is verleend voor rente en/of aflossingsbedragen.

Door toepassing van verlaging van de aflossingsverplichtingen wordt, dus ook, uitstel verleend.

In lid 4 en lid 5 wordt de terugvorderingsverplichting een terugvorderingsbevoegdheid. Het advies is om in de beleidsregels terug- en invordering vast te leggen hoe als gemeente hiermee wordt omgegaan.

In het nieuwe zesde lid wordt verduidelijkt dat de renteverplichting ook bij beëindiging van de lening doorloopt. Hiermee wordt voorkomen dat een voordeel voor de zelfstandige zou kunnen ontstaan wanneer deze zich niet aan zijn verplichting tot aflossing en rentebetaling houdt. De lening en de eventuele achterstallige rente is bij opzeggen direct opeisbaar en over de achterstallige rente- en aflossingsbedragen is wettelijke rente verschuldigd. Over het direct opeisbare deel blijft de Bbz-renteverplichting gelden.

Artikel 43: Beëindiging bedrijf of zelfstandig beroep

2. Indien na beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep een deel van de lening resteert en deze niet met toepassing van het vorige lid onder hypothecair verband is verleend, **kan in het geval van niet verwijtbaarheid het resterende deel van de lening vanaf de beëindiging renteloos worden gemaakt. In het geval van een renteloos gemaakte lening dient gedurende de periode van vijf jaar na beëindiging van het bedrijf of zelfstandig beroep 50 procent van het netto inkomen** boven de bijstandsnorm, bedoeld in hoofdstuk 3, paragrafen 3.2 en 3.3, van de wet, besteed te worden voor aflossing van deze lening.

Een derde lid wordt toegevoegd, dat als volgt luidt:

3. De lening, die de zelfstandige bij de beëindiging op grond van het eerste lid gehouden is terug te betalen, is een lening als bedoeld in artikel 58, eerste lid, onderdeel b, van de wet.

Consequentie:

Met de wijziging van de eerste zin in het tweede lid wordt verduidelijkt dat de Bbz-lening renteloos kan worden gemaakt, mits de bedrijfsbeëindiging niet verwijtbaar is en de zelfstandige heeft voldaan aan de verplichting om de lening zo volledig mogelijk terug te betalen.

De wijziging van de tweede zin in het tweede lid geeft aan dat de aflossingsvorm, zoals die wordt genoemd in het tweede lid van toepassing is als er sprake is van niet-verwijtbaarheid en de lening renteloos is gemaakt.

Als er sprake is van verwijtbaarheid kan het college hiervan afwijken.

Het advies is om in de beleidsregels terug- en invordering vast te leggen hoe wordt omgegaan met verwijtbare bedrijfsbeëindigingen. Stel een kader op met wat voor de gemeente verwijtbare gedragingen zijn. Leg tevens vast onder welke condities (bijvoorbeeld rentetarief of aflossingscondities) betreffende lening wordt gecontinueerd

Het nieuwe derde lid betreft het vierde lid van artikel 45 dat met ingang van 1 januari 2020 komt te vervallen. Door handhaving van dit lid bij artikel 43 kan de renteloze geldlening uiteindelijk worden teruggevorderd indien de verplichtingen niet of niet behoorlijk worden nagekomen.

Hoofdstuk VII. Financiering

De wijziging van de financieringssystematiek van het Bbz, heeft ertoe geleid om geheel Hoofdstuk VII te vervangen. In de nieuwe indeling is er sprake van 2 paragrafen. In paragraaf 1 genaamd

“Algemeen”, tref je de financieringssystematiek aan voor zowel algemene bijstand als bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal, zoals deze geldt voor alle zelfstandigen. In paragraaf 2 genaamd “Vergoeding centrumgemeenten bijstandsverlening ondernemers in de binnenvaart”.

§ 1. Algemeen

Artikel 48. Uitkering verlening algemene bijstand

Onze Minister verstrekt jaarlijks ten laste van 's Rijks kas aan het college een uitkering als onderdeel van de uitkering, bedoeld in artikel 69, eerste lid van de wet, voor de kosten van algemene bijstand aan zelfstandigen, bedoeld in artikel 2, eerste lid.

Consequentie:

De financiering van algemene bijstand geschiedt met ingang van 1 januari 2020 op basis van de gebundelde uitkering (artikel 69 PW). In artikel 48 is vastgelegd dat de financiering van algemene bijstand aan zelfstandigen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, voor alle zelfstandigen afkomstig is uit het BUIG-budget. Tot 1 januari 2020 was dit uitsluitend van toepassing voor beginnende zelfstandigen.

Artikel 49. Bekostiging verlening bijstand bedrijfskapitaal

- 1 Onze Minister verstrekt jaarlijks ten laste van 's Rijks kas aan het college een bedrag van 100% van de kosten van de bijstand ter voorziening in de behoefte van bedrijfskapitaal, met dien verstande dat Onze Minister in de daaropvolgende vijf jaar in totaal 75% van dit bedrag terugvordert van het college, in jaarlijkse stappen van achtereenvolgens 20%, 20%, 15%, 10% en 10%.
- 2 Onze Minister vordert jaarlijks 75% van de baten van vóór 1 januari 2020 door het college verstrekte bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal terug van het college.

Consequentie:

De financiering van Bbz-kapitaal vindt niet meer plaats op basis van budgettering, maar vindt achteraf plaats op basis van de jaarlijkse verantwoordingsinformatie via de bijlage uit de Single information & Single audit (SiSa-bijlage). Dat betekent dat er geen sprake meer is van maandelijkse bevoorschotting. Doordat deze bevoorschotting niet was gebaseerd op de werkelijke situatie, leidde dit uiteindelijk tot veel terugvorderingen en nabetalingen door het Rijk aan de gemeenten. De financiering van het verstrekte Bbz-kapitaal in jaar t, wordt door het Rijk via de verantwoordingsinformatie via de SiSa-bijlage over jaar t in het jaar t+1 betaald aan de gemeente. Hierbij wordt aanvankelijk 100% van het verstrekte Bbz-kapitaal gefinancierd door het Rijk. In jaar t+2 tot en met t+7 moet de gemeente vervolgens 75% van het gefinancierde bedrag aan het Rijk terugbetalen, achtereenvolgens 20%, 20%, 15%, 10% en 10%. Dit betekent dat er geen enkele relatie meer ligt tussen wat de gemeente daadwerkelijk terug ontvangt van de zelfstandigen en wat zij uiteindelijk moet terugbetalen aan het Rijk.

In het tweede lid wordt aangegeven dat de baten uit vóór 1 januari 2020 verstrekt bedrijfskapitaal voor 75% terugvloeien naar het Rijk.

Artikel 50. Vaststelling kosten voor bijstand bedrijfskapitaal

1. Onze Minister stelt de lasten van bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal, bedoeld in artikel 49, eerste lid, en de baten van vóór 1 januari 2020 verstrekt bedrijfskapitaal, bedoeld in artikel 49, tweede lid, vast binnen een jaar na ontvangst door Onze Minister van

- Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de verantwoordingsinformatie, bedoeld in artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet.
2. De lasten van de bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal worden bij de vaststelling, bedoeld in het eerste lid, buiten beschouwing gelaten indien deze kosten blijkens het verslag van bevindingen, bedoeld in artikel 213, vierde lid, van de Gemeentewet, dat deel uit maakt van de informatie, bedoeld in artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet, als fout of onzeker worden aangemerkt.
 3. Indien de verantwoordingsinformatie, bedoeld in het eerste lid, niet binnen achttien maanden na het kalenderjaar waarop het betrekking heeft is ontvangen door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden de lasten en baten van bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal ambtshalve door Onze Minister vastgesteld.

Consequentie:

Het nieuwe artikel 50, eerste en derde lid, is overgenomen uit artikel 54 (oud). Het nieuwe tweede lid betreft de herformulering van het voormalige artikel 55, eerste lid, onderdelen a en b. Met de herformulering van die bepaling wordt beter aangesloten bij de invoering van Single information & Single audit (SiSa) en bij de huidige praktijk van de vaststelling van kosten op grond van artikel 50. Met de herformulering komt tot uiting dat kosten van bijstand in de vorm van bedrijfskapitaal uitsluitend in aanmerking komen voor bekostiging door het Rijk, als het college de rechtmatigheid hiervan tijdig aan het Rijk heeft verantwoord via de SiSa-systematiek. Kosten van bijstand in de vorm van bedrijfskapitaal die de accountant bij de controle van de gemeentelijke verantwoording aan het Rijk (via de SiSa-bijlage) in zijn verslag van bevindingen heeft aangemerkt als fout of onzeker, komen niet in aanmerking voor bekostiging door het Rijk.

In artikel 50, tweede lid, is artikel 55, eerste lid (oud) in geherformuleerde vorm opgenomen. De noodzaak om invulling te geven aan artikel 55, tweede lid (oud) is met de invoering van SiSa komen te vervallen. Dit heeft ook geen materieel gevolg.

Het vervallen van artikel 55, derde lid (oud) heeft geen materiële betekenis, met het intrekken van de Beleidsregels financieel maatregelenbeleid IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en WWIK met ingang van 1 januari 2010 (Stcrt. 2009, 20086) en het intrekken van de Beleidsregels verbetertraject en zelfstandig beroep met ingang van 1 januari 2004 (Stb. 2003, 376).

§ 2. Vergoeding centrumgemeente bijstandsverlening ondernemers in de binnenvaart

Artikel 51. Reikwijdte paragraaf

Deze paragraaf is in afwijking van de artikelen 48 tot en met 50 van toepassing op de vergoeding van de kosten van bijstandsverlening aan ondernemers in de binnenvaart waarvan de bijstand, op grond van artikel 36 zoals dat luidde op 31 december 2019, wordt verstrekt door het college van de gemeente Groningen, Zwolle, Nijmegen, Nieuwegein, Amsterdam, Rotterdam, Terneuzen, Geertruidenberg of Maasgouw.

Consequentie:

In het nieuwe artikel 51 wordt allereerst bepaald op wie en welke situatie paragraaf 2 van hoofdstuk VII van toepassing is. Deze paragraaf ziet alleen op de vergoeding van de negen centrumgemeenten die op grond van het voormalig artikel 36 bijstand verlenen aan ondernemers in de binnenvaart. De vergoeding heeft daarbij uitsluitend betrekking op de kosten van

bijstandsverlening die voortkomen uit bijstandsaanvragen van ondernemers in de binnenvaart die vóór 1 januari 2020 bij een centrumgemeente zijn ingediend.

De bepalingen in paragraaf 2 kunnen na verloop van tijd komen te vervallen, omdat er met ingang van 1 januari 2020 geen nieuwe bijstandsaanvragen bij de centrumgemeenten meer kunnen worden ingediend en omdat de huidige Bbz-gerechtigde ondernemers in de binnenvaart uiteindelijk allen zullen uitstromen uit het Bbz 2004 zoals dat wordt verzorgd door de centrumgemeenten.

De financiering van de bijstandsverlening aan ondernemers in de binnenvaart die hun aanvraag vanaf 1 januari 2020 moeten indienen bij hun woongemeente, geschiedt aan de hand van paragraaf 1.

Artikel 52. Vergoeding

1. Onze Minister vergoedt ten laste van 's Rijks kas aan het college:
 - a. 100% van de kosten van algemene bijstand en bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal;
 - b. de kosten van aan derden opgedragen onderzoek inzake verlening van algemene bijstand en bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal, voor zover deze kosten een bij ministeriële regeling te bepalen maximumbedrag per onderzoek niet overschrijden;
 - c. een bij ministeriële regeling te bepalen bedrag per besluit op een aanvraag van ondernemers in de binnenvaart om verlening van algemene bijstand en bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal.
2. Onder onderzoek, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt verstaan, een bedrijfseconomisch of bedrijfstechnisch onderzoek, waaronder begrepen taxatie van vermogensbestanddelen, afgerond met een schriftelijke rapportage, voor zover dit onderzoek noodzakelijk is voor de uitvoering van dit besluit.
3. Met ingang van 1 januari 2021 vervallen het eerste lid, onderdeel c, en dit lid, onder vervanging van de puntkomma aan het slot van het eerste lid, onderdeel b, door een punt.

Consequentie

Het beginsel van volledige vergoeding aan de centrumgemeenten van de kosten van bijstandsverlening aan ondernemers in de binnenvaart is ongewijzigd. In het nieuwe artikel 52 wordt bepaald welke kosten van bijstandsverlening door de centrumgemeenten voor vergoeding in aanmerking komen.

Het eerste lid, onderdeel a, ziet op de vergoeding van de kosten van algemene bijstand en bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal. Deze vergoeding bleek voorheen uit artikel 48, eerste lid, onderdeel b, (oud) van het besluit. In het eerste lid, onderdelen b en c, wordt de vergoeding van de uitvoeringskosten en de kosten van onderzoek geregeld. Deze vergoeding bleek voorheen uit artikel 58 (oud) van het besluit.

De mogelijkheden voor centrumgemeenten om deze kosten te declareren bij het Rijk (via de SiSa-bijlage) zullen blijven bestaan zolang dat nodig is. Een besluit op een aanvraag van een ondernemer in de binnenvaart komt uitsluitend nog voor vergoeding in aanmerking, indien het besluit betrekking heeft op een aanvraag die een ondernemer in de binnenvaar vóór 1 januari 2020 bij een centrumgemeente heeft ingediend.

Het college dient in beginsel binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag een besluit op de aanvraag te nemen, met de mogelijkheid van een verlenging van de beslistermijn met 13 weken. Om die reden kan, zoals is geregeld in het derde lid, de vergoeding van de uitvoeringskosten zonder enig probleem met ingang van 1 januari 2021 komen te vervallen.

Artikel 53. Vaststelling vergoeding

1. Onze Minister stelt de vergoeding, bedoeld in artikel 52, vast binnen een jaar na ontvangst door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties van de verantwoordingsinformatie, bedoeld in artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet.
2. De kosten van algemene bijstand, de kosten van de bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal, de uitvoeringskosten en de kosten voor onderzoek worden bij vaststelling, bedoeld in het eerste lid, buiten aanmerking gelaten indien deze kosten blijken het verslag van bevindingen, bedoeld in artikel 213, vierde lid van de Gemeentewet, dat deel uit maakt van de informatie, bedoeld in artikel 17a, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet, als fout of onzeker worden aangemerkt.
3. Indien de verantwoordingsinformatie, bedoeld in het eerste lid, niet binnen achttien maanden na het kalenderjaar waarop het betrekking heeft is ontvangen door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties wordt de vergoeding ambtshalve door Onze Minister vastgesteld.

Consequentie

Het eerste en derde lid van artikel 53, is overgenomen uit artikel 58 (oud). Het nieuwe tweede lid betreft de herformulering van het voormalig artikel 55, eerste lid, onderdelen a en b.

Artikel 60a. Overgangsbepalingen (nieuw)

1. Artikel 2, eerste lid, onderdeel c, zoals dat luidde op 31 december 2019, blijft van toepassing op de zelfstandige die zijn aanvraag uiterlijk 31 december 2019 heeft ingediend.
2. De artikelen 20, tweede lid, en 21, eerste tot en met vierde lid, zoals die luiden op 31 december 2019, blijven van toepassing op de zelfstandige, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, die zijn aanvraag om algemene bijstand en bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal, uiterlijk 31 december 2019 heeft ingediend.
3. Hoofdstuk VII zoals dat luidde op 31 december 2019, blijft van toepassing op de vaststelling van de ten laste van de gemeente gebleven kosten, de vergoeding en aanvullende uitkering, bedoeld in de artikelen 54 en 58, voor kosten die betrekking hebben op de kalenderjaren gelegen voor het jaar 2020.

Consequentie

In het eerste lid is overgangsrecht vastgelegd voor de oudere zelfstandige met een niet-levensvatbaar bedrijf. De oudere zelfstandige van 55 jaar en ouder, die is geboren op of na 1 januari 1960, kan, als de bijstandsaanvraag is ingediend voor 1 januari 2020, een beroep doen op het oude recht.

In het tweede lid is overgangsrecht vastgelegd voor de gevestigde zelfstandige aan wie zowel bijstand voor bedrijfskapitaal als algemene bijstand wordt verleend. Voor deze zelfstandigen geldt dat de algemene bijstand ingevolge artikel 20, tweede lid, (oud) wordt verleend als bijstand voor bedrijfskapitaal, als zij hun bijstandsaanvragen uiterlijk de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit hebben ingediend. Zijn de aanvragen tijdig ingediend en is zowel de bijstand voor bedrijfskapitaal als de algemene bijstand toegekend, dan vallen zij dus onder het regime zoals dat gold tot de inwerkingtreding van dit besluit. Zij kunnen gebruikmaken van artikel 21, eerste lid, (oud) met de mogelijkheid (een deel van) de verleende bijstand om te zetten in een bedrag om niet, met de optie van een keuzejaar. Ook de oude leden 2 (inzake de rentereductie), 3 (inzake de borgtocht) en 4 (inzake niet overschrijding jaarnorm), zoals die golden tot de

inwerkingtreding van het besluit per 1 januari 2020, zijn op deze groep gevestigde zelfstandigen van toepassing.

In het derde lid wordt overgangsrecht vastgelegd met betrekking tot de vaststelling van de vergoeding over de jaren voorafgaande aan de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit van het Bbz. De bepalingen met betrekking tot de vergoeding van de ten laste van de gemeente gebleven kosten (artikelen 48 tot en met 55 (oud)) en de vergoeding van de uitvoeringskosten en kosten van onderzoek (artikelen 56 tot en met 59 (oud)) zoals deze luiden voor de inwerkingtreding van dit besluit, blijven van toepassing op de vaststelling van de vergoeding over de jaren voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit besluit.

Bijlage III

Een samenvatting van de wijzigen in het Besluit Participatiewet

In het Besluit Participatiewet gaan ook diverse artikelen wijzigen. De wijzigingen hebben met name betrekking op een andere wijze van de financiering door het Rijk van de algemene bijstand voor de gevestigde zelfstandige, marginale zelfstandige, beëindigende zelfstandige en oudere zelfstandige. Deze groep van zelfstandigen wordt naast de startende zelfstandige, voor wat betreft de algemene bijstand met ingang van 1 januari 2020 gefinancierd uit het BUIG-budget.

Voor details inzake de wijzigingen, wordt verwezen naar het Besluit van 18 september 2019 tot wijziging van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004,

Bijlage IV

Beleidsnota terug- en invordering Bbz

Onderstaand een voorbeeld van het onderdeel terug- en invordering Bbz, dat kan worden ingevoegd in de bestaande beleidsregels terug- en invordering Participatiewet, IOAW en IOAZ.

Onder de algemene bepaling met betrekking tot de bevoegdheid tot herziening, intrekking, terugvordering en brutering, zou het volgende kunnen worden opgenomen:

In dit beleid wordt in ieder geval het volgende opgenomen:

Het college maakt gebruik van de bevoegdheid om de bijstand terug te vorderen. Het gaat om bevoegdheid zoals bedoeld in

1. Artikel 58 tweede lid PW
2. Artikel 59 PW
3. artikel 12, tweede lid, onderdeel c Bbz 2004;
4. artikel 39, eerste lid, onderdeel a onder 3 Bbz 2004;
5. artikel 39, tweede lid Bbz 2004;
6. artikel 41, vierde lid en vijfde lid Bbz 2004;
7. artikel 43, derde lid Bbz 2004.

Moment van terugvordering verstrekt bedrijfskapitaal

Het college vordert het bedrijfskapitaal, dat is toegekend op grond van artikel 20 en 24 Bbz 2004 terug als belanghebbende ook na een tweede aanmaning niet aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen voldoet

Verwijtbare bedrijfsbeëindiging

Er is sprake van verwijtbare bedrijfsbeëindiging als er sprake is van:

- bestuurdersaansprakelijkheid,
- privébestedingen die niet in lijn liggen met de inkomsten en een inkomen op bijstandsniveau, ,
- En er geen sprake is van bijzondere omstandigheden die dit rechtvaardigen

De lening wordt gecontinueerd tegen dezelfde condities als het bedrijfskapitaal is verstrekt. Dat betekent met hetzelfde aflossingsbedrag en rentetarief.

Bijlage V

Heronderzoeksplan

Inleiding

In dit heronderzoeksplan is vastgelegd hoe gemeente <naam gemeente> met ingang van 1 januari 2020 omgaat met heronderzoeken op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en debiteuren.

Voor het opstellen van dit heronderzoeksplan is onder andere gebruik gemaakt van:

- de Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Bbz 2004 (Rau) en artikel 23 lid 3 Bbz 2004, die beiden met ingang van 1 januari 2020 komen te vervallen,
- praktijkervaringen.

Dit heronderzoeksplan spitst zich toe op de Bbz-regeling. Volgens artikel 53a PW is de gemeente <naam gemeente> vrij om te bepalen wanneer en hoe de verstrekking van bijstand op rechtmatigheid wordt gecontroleerd.

Doordat de regelgeving inzake verplichte heronderzoeken bij beginnende zelfstandigen met ingang van 1 januari 2020 is komen te vervallen, wordt onderstaand ook ingegaan op de duur van toekenning bij de eerste toekenning. Dit vormt ook een - initieel - onderzoek.

Omdat de declarabiliteit van de kosten van adviesrapporten van de gemeente aan het Rijk met ingang van 1 januari 2020 is komen te vervallen, kan hierover ook iets opgenomen worden in het heronderzoeksplan. Op basis van welke criteria besteedt u een onderzoek uit of juist niet?

Voor de begeleiding van préstarters heeft de gemeente met ingang van 1 januari 2020 de keuze om dit zelf te doen of dit door een derde te laten doen. Deze begeleiding kan ook worden beschouwd als een onderzoek en is daarom voor de volledigheid in dit heronderzoeksplan opgenomen.

In dit onderzoeksplan zijn de signalen van het Inlichtingenbureau opgenomen, omdat deze ook een onderdeel uitmaken van de gehele controle naar rechtmatigheid.

Dit heronderzoeksplan kunt u gebruiken als voorbeeld, maar geef hier vooral een eigen invulling aan.

1 Levensvatbaarheidsonderzoeken

1.1 Advies van een derde partij verplicht?

Bijvoorbeeld: Bij een verzoek volgens artikel 2 lid 1 Bbz voor bedrijfskapitaal van € 10.000 of meer, wordt een advies bij een derde partij opgevraagd. Hetzelfde geldt voor verzoeken van uitstel van betaling volgens artikel 41 Bbz 2004, als het dan nog openstaande bedrag € 10.000 of meer bedraagt. Gezien de grootte van het risico voor de gemeente bij de verstrekking of verlening van uitstel van betaling bij een bedrijfskapitaal van € 10.000 of meer, is advies van een derde partij verplicht.

Gaat het om een lager bedrag, dan beslist de consulent of er een advies van een derde partij wordt ingezet. Dit is mede afhankelijk van aanwezige expertise en complexiteit.

1.2 Verlening bijstand aan beginnende zelfstandigen.

In artikel 23, derde lid, onderdeel a Bbz 2004 was vastgelegd dat het college onderzoekt of het bedrijf of zelfstandig beroep nog levensvatbaar is 6 maanden na aanvang van de bijstandsverlening, bedoeld in het eerste lid en daarna na een periode van respectievelijk 6 en 12 maanden.

Inrichting hiervan was mogelijk door:

- voor de gehele periode van 36 maanden algemene bijstand toe te kennen, met hierin tussentijdse onderzoeksmomenten na 6 maanden na aanvang van de bijstandsverlening en vervolgens na een periode van respectievelijk 6 en 12 maanden, of
- initiële toekenning van algemene bijstand voor de duur van 6 maanden, waarna deze met 6 maanden kon worden verlengd en vervolgens met een periode van respectievelijk 6 en 12 maanden.

Advies

2 opties:

- Verleen bijstand voor de duur van 36 maanden en plan een heronderzoek na 6 maanden. Bekijk of het bedrijf nog levensvatbaar is en besluit vervolgens aan de hand van de individuele situatie om na 6 of na 12 maanden een heronderzoek te plannen. Bekijk na elk heronderzoek opnieuw of het volgende heronderzoek over 6 of 12 maanden moet plaatsvinden.
- Verleen de bijstand voor de duur van 6 maanden en doe heronderzoek. Is het bedrijf nog levensvatbaar? Verleng de algemene bijstand dan met 6 of 12 maanden een plan gelijk een heronderzoek. Bekijk na dit heronderzoek opnieuw of de periode van algemene bijstand moet worden verlengd (tot maximaal 36 maanden) en of het volgende heronderzoek over 6 of 12 maanden moet plaatsvinden.

1.3 Verlening bijstand aan beginnende zelfstandigen om redenen van medische of sociale aard

In artikel 23, eerste lid, onderdeel b Bbz 2004 was vastgelegd dat het college onderzoekt of het bedrijf of zelfstandig beroep nog levensvatbaar is bij verlenging van de toekenning van algemene bijstand om redenen van medische of sociale aard als bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, en vervolgens telkens na een periode van 12 maanden.

Advies

Verleen de algemene bijstand voor de periode van 12 maanden. Laat na iedere 12 maanden een heronderzoek plaatsvinden.

2 Begeleiding (pré)starter

Voor de begeleiding van préstarters heeft de gemeente met ingang van 1 januari 2020 de keuze om dit zelf te doen of dit door een derde te laten doen.

Hier kunnen criteria worden opgenomen wanneer de gemeente kiest om zelf de begeleiding op zich te nemen of wanneer zij dit willen uitbesteden aan een derde partij. Naast begeleiding van de préstarter kunnen hier ook criteria worden opgenomen voor eventuele begeleiding van de starter of de gevestigde zelfstandige. Wanneer wordt bij deze categorie zelfstandigen begeleiding ingezet en wordt deze dan door de gemeente zelf verricht of door een derde partij.

3 Rechtmatigheidsonderzoeken

3.1 Algemene bijstand

Voor alle groepen van zelfstandigen genoemd in artikel 2 lid 1 Bbz 2004, met een vermogen boven de van toepassing vermogensgrenzen van artikel 3 Bbz 2004, wordt de hoogte van de algemene bijstand definitief vastgesteld na afloop van het boekjaar (artikel 12 Bbz 2004). Deze definitieve vaststelling vindt plaats uiterlijk binnen 9 maanden na afsluiting van het boekjaar waarin algemene bijstand voor levensonderhoud is verleend.

Voor alle groepen van zelfstandigen genoemd in artikel 2 lid 1 Bbz 2004, met een vermogen boven de vermogensgrenzen van artikel 3 Bbz 2004, wordt een besluit genomen over de terugbetaling van de renteloze geldlening volgens artikel 13 Bbz 2004. Deze vindt plaats uiterlijk binnen 3 maanden na beëindiging waarin de bijstand is toegekend.

Voor de groep oudere zelfstandigen wordt naast de definitieve vaststelling levensonderhoud in hetzelfde onderzoek het winstcriterium beoordeeld, zodat kan worden vastgesteld of de algemene bijstand kan worden gecontinueerd volgens artikel 25 Bbz 2004.

3.2 Bedrijfskapitaal voor de groep gevestigde zelfstandigen

Het aantal verplichte (her)onderzoeken is hierbij afhankelijk van wanneer het bedrijfskapitaal is aangevraagd. Is het bedrijfskapitaal aangevraagd vóór 1 januari 2020, dan zijn de overgangsbepalingen van artikel 60a Bbz 2004 van toepassing. Dat betekent dat voor deze zelfstandigen de oude wetgeving van artikel 21 Bbz 2004 van toepassing is.

Aanvraag van bedrijfskapitaal voor 1 januari 2020:

Is de aanvraag voor bedrijfskapitaal gedaan vóór 1 januari 2020, dan stelt u ambtshalve vast: berekening keuzejaar (jaar t of jaar t-1) en berekening rentereductie (jaar t+1 en t+2), waarbij t staat voor het jaar van aanvraag.

Advies:

- Als de zelfstandige bij de aanvraag al kiest voor het jaar t-1, wordt de keuzejaarberekening gemaakt, gelijktijdig met de toekenning van het bedrijfskapitaal.
- Als de zelfstandige op het moment van aanvraag nog geen keuze maakt, vindt de ambtshalve vaststelling plaats binnen 9 maanden na afsluiting van boekjaar t.
- Kredietbestedingscontrole volgens artikel 39 Bbz 2004 vindt plaats binnen 2 maanden na uitbetaling van het bedrijfskapitaal, waarbij betrokkene verifieerbaar en objectieve bewijsstukken moet aanleveren in de vorm van bankafschriften en facturen.
- Rentereductie voor jaar 1 vindt plaats binnen 9 maanden na afsluiting van boekjaar t+1.
- Rentereductie voor jaar 2 vindt plaats binnen 9 maanden na afsluiting van boekjaar t+2.

Aanvraag van bedrijfskapitaal na 1 januari 2020:

Als de aanvraag voor bedrijfskapitaal is gedaan voor 1 januari 2020, dan stelt u ambtshalve vast: berekening van de rentereductie voor jaar t+1 en jaar t+2 (waarbij t staat voor het jaar van aanvraag).

Hierop geldt één uitzondering: als in een jaar waarin de rentereductie moet worden vastgesteld algemene bijstand is verleend voor levensonderhoud, komt betrokkene voor dat jaar niet in aanmerking voor rentereductie.

- Kredietbestedingscontrole vindt plaats binnen 2 maanden na uitbetaling van het bedrijfskapitaal, waarbij betrokkene verifieerbare en objectieve bewijsstukken moet aanleveren in de vorm van bankafschriften en facturen.

- Rentereductie voor jaar 1 vindt plaats binnen 9 maanden na afsluiting van boekjaar t+1.
- Rentereductie voor jaar 2 vindt plaats binnen 9 maanden na afsluiting van boekjaar t+2.

4 Beëindigingsonderzoeken

Beëindigingsonderzoeken waarbij de zelfstandige zijn bedrijf heeft beëindigd, vinden plaats binnen 6 maanden nadat de onderneming is beëindigd. Als er sprake is van een openstaande rentedragende geldlening, dan wordt beoordeeld of deze wel of niet verwijtbaar is beëindigd.

5 Heronderzoek debiteuren

De Participatiewet kent geen bepalingen over heronderzoeken bij debiteuren. De gemeente is vrij om te bepalen hoe zij hiermee omgaat.

Voor de Bbz-debiteuren waren er bepalingen over heronderzoeken opgenomen in de Rau. Zo bepaalt artikel 4 van de Rau dat een heronderzoek moet plaatsvinden binnen 12 maanden na de datum waarop de vordering is ontstaan of na het laatste heronderzoek. In hetzelfde artikel staat ook dat door het college afwijkende termijnen kunnen worden vastgesteld aan de hand van door hen vast te stellen criteria voor categorieën van vorderingen en van personen. Hierbij is een voorwaarde dat dit wordt opgenomen in een(her)onderzoeksplan. Lid 5 van dit artikel bepaalt dat bij vorderingen waarvan de betalings- en aflossingstermijnen de termijn van 5 jaar niet overschrijden geen heronderzoek hoeft plaats te vinden zolang de verplichtingen worden nagekomen.

Binnen het Bbz kennen we verschillende statussen waarin een (terug)vordering verkeert:

1. de lopende rentedragende geldlening;
2. de rentedragende geldlening die renteloos is gemaakt op basis van artikel 43 lid 2 Bbz;
3. de teruggevorderde rentedragende geldlening waarop wettelijke rente is verschuldigd volgens de Bbz-regelgeving van voor 1 januari 2020;
4. de teruggevorderde rentedragende geldlening waarop de Bbz-rente blijft verschuldigd volgens de Bbz-regelgeving van na 1 januari 2020;
5. de teruggevorderde renteloze geldlening in het kader van artikel 12, eerste lid, onderdeel c Bbz.

Bij de onderdelen 3 tot en met 5, is er alleen sprake van een heronderzoeksplan indien betrokkene het teruggevorderde bedrag niet in één keer heeft voldaan.

Ad 1. Lopende rentedragende geldlening:

Advies:

Als de debiteurenbewaking goed op orde is, waarbij na 2 maanden achterstand een heronderzoek wordt geagendeerd bij de consulent Bbz, is er geen directe noodzaak om ook bij vorderingen met een looptijd langer dan 5 jaar ieder jaar een heronderzoek te agenderen.

Ad 2. De rentedragende geldlening die renteloos is gemaakt op basis van artikel 43 lid 2 Bbz

Bij het renteloos maken van de lening in jaar t vanwege een niet verwijtbare bedrijfsbeëindiging, wordt een voorlopige aflossingscapaciteit vastgesteld.

- In jaar t+1 wordt de definitieve aflossingscapaciteit vastgesteld voor jaar t en de voorlopige aflossingscapaciteit wordt vastgesteld voor jaar t+1;
- In jaar t+2 wordt de definitieve aflossingscapaciteit vastgesteld voor jaar t+1 en de voorlopige aflossingscapaciteit wordt vastgesteld voor jaar t+2;
- In jaar t+3 wordt de definitieve aflossingscapaciteit vastgesteld voor jaar t+2 en de voorlopige aflossingscapaciteit wordt vastgesteld voor jaar t+3;

- In jaar t+4 wordt de definitieve aflossingscapaciteit vastgesteld voor jaar t+3 en de voorlopige aflossingscapaciteit wordt vastgesteld voor jaar t+4;
- In jaar t+5 wordt de definitieve aflossingscapaciteit vastgesteld voor jaar t+4.

Ad 3. De teruggevorderde rentedragende geldlening waarop wettelijke rente is verschuldigd volgens de Bbz-regelgeving van voor 1 januari 2020

Advies:

Bewaking van de invordering van deze teruggevorderde rentedragende geldlening zal vaak liggen bij de debiteurenadministratie of consulent Bbz. Dat is afhankelijk van de inrichting van de administratieve organisatie van de gemeente.

Bij het overeenkomen van een betalingsregeling, wordt gestreefd naar een regeling waarbij de betaling van het aflossingsdeel minimaal gelijk is aan het aflossingsbedrag zoals dat destijds in de toekenningsbeschikking is vastgelegd. Zo wordt betrokkene door de terugvordering niet wordt bevoorreed ten opzichte van zelfstandigen die hun betalingsverplichtingen voldoen zoals vastgelegd in toekenningsbesluit of indien uitstel is verleend volgens dat besluit.

De overeengekomen betalingsregeling wordt vervolgens opgeboekt in de debiteurenadministratie.

Ad 4. De teruggevorderde rentedragende geldlening waarop de Bbz rente blijft verschuldigd volgens de Bbz-regelgeving van na 1 januari 2020

Hiervoor geldt hetzelfde advies als bij onderdeel 3. Verschil is alleen dat hierbij de Bbz-renteverplichtingen worden opgeboekt. De overeengekomen betalingsregeling wordt vervolgens opgeboekt in de debiteurenadministratie.

Ad 5. De teruggevorderde renteloze geldlening in het kader van artikel 12, eerste lid, onderdeel c Bbz.

Bewaking van de invordering van deze teruggevorderde renteloze geldlening zal afhankelijk van de inrichting van de administratieve organisatie van de gemeente veelal liggen bij de debiteurenadministratie of consulent Bbz.

Bij het overeenkomen van een betalingsregeling, wordt gestreefd naar een regeling die past bij de betalingscapaciteit van betrokkene. De overeengekomen betalingsregeling wordt vervolgens opgeboekt in de debiteurenadministratie.

6 Signalen Inlichtingenbureau

Het Inlichtingenbureau genereert maandelijks gegevensoverzichten vanuit de door de ketenpartners aangeleverde gegevens. Het gaat hierbij om het UWV, gemeenten, Belastingdienst, RDW en DUO. Hierdoor worden eventuele onrechtmatigheden gesignaleerd. Het doel hiervan is een gerichte en efficiënte handhaving. Deze meldingen worden vervolgens onderzocht en waar nodig wordt het recht op uitkering aangepast, beëindigd of teruggevorderd. Deze taak ligt hoofdzakelijk bij de consulent Bbz.

Bedrijfsgegevens

Stimulansz is kennis- en adviespartner van gemeenten en levert praktische oplossingen die écht werken. We vertalen de theorie van wet- en regelgeving naar de werkvloer, waarbij we laten zien dat er meer mogelijk is in de regelgeving dan vaak wordt gedacht. We adviseren en trainen beleidsmedewerkers, klantmanagers en andere professionals en doen dat met veel enthousiasme en betrokkenheid en vanuit een grote kennis van de praktijk. We helpen mee aan het verbeteren van de bedrijfsvoering via sturingsinformatie. Zo zit Stimulansz in het hart van alle werkprocessen met als doel de dienstverlening van gemeenten in het sociaal domein beter en daarmee het leven van mensen die afhankelijk zijn van die dienstverlening een stuk makkelijker te maken.

Stimulansz
Koningin Wilhelminalaan 5
3527 LA Utrecht

Telefoon : 030 – 2982800
Fax : 030 – 2982801

Postadres
Postbus 2758
3500 GT Utrecht

e-mail: info@stimulansz.nl
website: www.stimulansz.nl

DE 10 KERNWAARDEN VAN DE OMGEKEERDE AMBTENAAR

Stimulansz werkt vanuit de 10 kernwaarden van de omgekeerde ambtenaar. Deze kernwaarden verwoorden hoe wij ons de 'ideale' professional in het sociaal domein voorstellen. En ons doel is om die professional zo goed mogelijk te ondersteunen bij het behalen van zijn of haar persoonlijke ambities. Dat doen we onder meer met deze handreiking. Hier zijn met name kernwaarden #8 en # 10 van toepassing.

#8

... doe ik alles goed vanaf het begin.

Dat betekent dat ik me grondig voorbereid. Ik stop tijd in preventie, de start van trajecten en ik pak daarna direct door. Dit spaart tijd en geld later in het traject. Maar ik stel trajecten ook bij als dat nodig is en ik lever nazorg om een duurzaam resultaat te realiseren.

#10

ga ik zorgvuldig om met publieke middelen, door gedegen onderzoek te doen en het geld alleen te besteden aan die mensen die het echt nodig hebben.

Ik voorkom misbruik en onjuist gebruik van regelingen door zorgvuldig onderzoek en zorgvuldige handhaving. Voorkomen is efficiënter en goedkoper dan terugvorderen en sanctioneren.

Wijzigingen in het Bbz per 2020
Een verworven vrijheid of beperking?

Stimulansz

Postbus 2758
3500 GT Utrecht

Koningin Wilhelminalaan 5
3527 LA Utrecht

Telefoon (030) 298 28 00

info@stimulansz.nl
www.stimulansz.nl

KvK 27 19 43 11

